

ince orunmuş
sık dokunmuş filmler

// 11-18 Mart 2005 İstanbul
// 1-2 Nisan 2005 Diyarbakır
// 4-5 Nisan 2005 Batman

3. filmmor kadın filmleri festivali 11-18 mart

film
mor

// Fransız Kültür Merkezi // İstanbul Goethe Enstitüsü
// DSM Avrupa Sineması // Batman Kültür Merkezi // Hasan Ali Yücel Kültür Merkezi
www.filmmor.com

Merhaba / Merhaba

Merhaba,

Bu üçüncü Festival... Tüm koşullarımızı, enerjimizi ve yapabilirliğimizi zorlayarak üçüncü yıla geldik. Bazen 'elimizden bu kadarı geldi!' dedik. Ama 'elimizden daha iyisi gelebilirdi' dediğimiz de çok oldu.

Üçüncü Festival... Bu festivali yapmaya başlamamızda da, düşüncelerinin etkisi ve ilhamını çıklatmadan edemeyeceğimiz Laura Mulvey'ı, filmleriyle ağırlamaktan kıvanç duyuyoruz. Aynı kıvanç kadınların ve/veya ötekilerin sinemasına radikal eserler katan Helma Sanders-Brahms için de geçerli. Çok gönenmiş olmazsak eğer, Hindistan ve dünyanın çeşitli ülkelerinden yer verdiğimiz, başka bir sözü ve gözü olan tüm filmler; yani tüm program aynı kıvançla takdimimizdir. Bizden yana son söz: Kadınlar Sinema Yapıyor... Biz de elimizden geldikince göstermeye, sizlerle paylaşmaya çalışıyoruz. İstanbul, Diyarbakır ve Batman'da, hepinizi, görmeye ve paylaşmaya bekliyoruz...

Merhaba,

This is the third festival... We have reached the third year by exerting all our means, energy and abilities. Sometimes we said "That's all we can manage!" We often said "We could do better."

The third festival... We feel an immense pleasure in welcoming Laura Mulvey -we cannot help indicating the influence of her ideas and the inspiration she has given us in organizing this festival- together with her films. We feel joyful and honored to have Helma Sanders-Brahms here with us. Her radical films have been a great contribution to women's cinema. We present all the films, from India and various other parts of the world, with equal pleasure. Our last word is: Women Make Films... And we try to screen and share these films with you. We expect to see you all in İstanbul, Diyarbakır and Batman.

Teşekkürler / Thanks

As Ajans

Beyoğlu Sineması

Demir Cafe

Eks Yapım

Kadın Emeliğini Değerlendirme Vakfı / Foundation for the Support of Women's Work

Kadın Kültür ve İletişim Vakfı / Women Culture and Communication Foundation

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Vakfı / Women for Women's Human Rights-New Ways

KAMER

Mine Film

Mithat Alam Film Merkezi / Mithat Alam Film Center

Otacı

SESAM

Uçan Süpürge / Flying Broom

Women Make Movies

Women and Film in Europe

Yeni Lale Film

Abdurrahman Çelik

Abdurrahman Şen

Agah Özgüç

Ahmet Aküzüm

Ali Burak Erkan

Ali Eriş Akman

Asaf Koçtürk

Aslı Selçuk

Ayşegül Oğuz

Azize Tan

Beril Eyüboğlu

Bora Altun

Çiğdem Göymen

Emine Çelebi

Erdem Ateş

Erhan Erzurumlu

Ertem Göreç

Fadıl Hergün

Faruk Er

Feray Türkan

Feryal Saygılıgil

Firdevs Hoşer

Flor Hunt

Gabriel Auer

Gökçe Tüylüoğlu

Guillaume Pierre

Işıl Özgentürk

Jenny John

Kadri Yurdatap

Karolin Çakır

Karl Winter

Kathryn Fenn

Kazım Koyuncu

Laura Mulvey

Mehmet Burak Elhan

Mine Özerden

Müjde Arslan

Nebahat Akkoç

Necip Sarıcı

Nevin Dal

Nilgün Abisel

Orsen Küçüktamer

Saadet Ersin

Saniye Denli

Serhat Esmeroğlu

Stella Ovadia

Suat Koyuncu

Suna Nazlı

Tahsin Yılmaz

Temel Kerimoğlu

Tuna Palabıyıkoglu

Vivian Hanwell

Yıldız Süer

Yüksel Şengüner

Zeina Zaatari

Festival Organizasyonu / Organisation of Festival

Filmmor Kadın Kooperatifi (Filmmor)

2001 yılında 'Filmmor; kadınların sinema atölyesi' adıyla kurulan, 2003 yılında Filmmor Kadın Kooperatifi olarak çalışmaya devam eden ve sadece kadınların katılımına açık olan Filmmor'un yürüttüğü etkinliklerin amaçları şunlar:

- Tüm yaşam deneyimleriyle kadınların ve kadınların sinema ürünlerinin görünürlüğünü artırmak.
- Kadınların sinema / medyaya katılımını, bu alanda kendilerini ifade edebilme olanaklarını, etkinlik ve güçlerini artırmak.
- Sinemada ve nihayet her alanda cinsiyet eşitsizlikleri içermeyen, demokratik katılım koşullarına ulaşmak.

Bu amaçlarla şu etkinlikleri gerçekleştirdik:

1. Kadınların Sinema Atölyesi: Atölyemor

Belgesel sinema, feminist eleştiri, sözlü tarih çalışması gibi başlıklarda 2001 yılından beri sürdürülen atölye çalışmalarını, 2004'ten itibaren Atölyemor: Kadınların Sinema Atölyesi ile daha kurumsal ve sürekli hale getirdik. Atölyemor her yıl yaz aylarında, yaklaşık 15 kadının katılımıyla İstanbul ve İstanbul dışında sürecektir.

2. Prodüksiyonlar:

Tüm aşamalarında kadınların yer aldığı film prodüksiyonları gerçekleştirdik ve kadınlardan gelen prodüksiyon (deneyim, ekipman, organizasyon) desteği taleplerine karşılık vermeye çalışıyoruz.

3. Gezici Film Gösterimleri

7-14 Mart 2003- 'Yeditepe Üniversitesi' Kadın Filmleri Haftası

8 Mart 2003 - Esenyurt, Film Gösterimi

27 Ekim - 3 Kasım 2003 - Diyarbakır Kadın Filmleri Haftası

4. Filmmor Kadın Filmleri Festivali

1. Filmmor Kadın Filmleri Festivali - 2-9 Şubat 2003 - İstanbul

2. Filmmor Kadın Filmleri Festivali - 8-14 Mart 2004 - İstanbul - 15-20 Mart 2004 - Diyarbakır

3. Filmmor Kadın Filmleri Festivali de şimdi sizlerle.

Filmmor Women's Cooperative (Filmmor)

Founded in 2001 as 'Filmmor Women's Cinema Workshop, we continue to function since 2003 as Filmmor Women's Cooperative which is open only for women's participation. Our aims are:

- To increase women's visibility in cinema through their life experiences and the visibility of women's cinema products.
- To increase women's participation in cinema/media, their means of expression, activity and power in these areas.
- To reach the democratic conditions, which do not contain gender inequalities, in cinema and all spheres.

For this aim, we realized the following activities:

1. Atölyemor: Cinema Workshop for Women

We have turned the workshops that have functioned since 2001 under the titles of documentaries, feminist criticism and oral his/herstory into a more organizational form in 2004 as Atölyemor: Women's Cinema Workshop. Atölyemor will function in the summer months of every year, with the participation of women in İstanbul and outside of İstanbul.

2. Productions

Filmmor made film productions; women took part at all the stages of these films. We still try to meet the demands of support by women who want to produce films.

3. Travelling Film Screenings

March 7-14, 2003, Yeditepe University Women's Film Week

March 8, 2003, Esenyurt, Film Screening - October 27-November 3, 2003, Diyarbakır Women's Film Week.

4. Filmmor Women's Film Festival

1 Filmmor Women's Film Festival: February 2-9, 2003, İstanbul

2 Filmmor Women's Film Festival: March 8-14, 2004, İstanbul - March 15-20, 2003, Diyarbakır

3 Filmmor Women's Film Festival is now here...

Filmmor Kadın Filmleri Festivali

Adres: Gazeteci Erol Dernek Sokak Hanif Han No:11/5 Beyoğlu / İstanbul

T: 212 292 39 29 festival@filmmor.com www.filmmor.com

3. Filmmor Kadın Filmleri Festivali Gezici Gösterimleri / 3. Filmmor Women's Film Festival Travelling Screenings

Batman Gezici Gösterimi: Batman Kadın Danışma Merkezi ortaklığıyla gerçekleştirilmiştir.

Batman Travelling Screening is presented through the collaboration of Batman Women's Consultation Center.

Batman Kadın Danışma Merkezi: kadınları bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik olarak güçlendirmek amacıyla 2002 yılında kuruldu. Kadınların güçlenmesinin yanı sıra konumlarını değiştirmek, kadınları toplumun aktif ve eşit bireyleri olma yolunda desteklemek amacıyla kadınlara yönelik etkinlikler düzenleyen KDM, bu etkinlikle Batman'da ilk kadın filmleri festivalini gerçekleştiriyor.

Batman Women's Consultation Center (WCC):

Batman Women's Consultation Center was established in 2002, to empower women socially, culturally, and economically. WCC organizes activities for women to help to change their status, to support them to become active and equal individuals of society. WCC proudly presents the first women's film festival in Batman, which is also a first of its kind.

Diyarbakır Gezici Gösterimi Diyarbakır Sanat Merkezi ortaklığıyla gerçekleştirilmiştir.

Diyarbakır Travelling Screening is presented through the collaboration of Diyarbakır Art Center.

Kültür ve sanatın İstanbul ve Ankara dışındaki şehirlerde üretilmesi ve izlenmesi amacıyla kurulan Anadolu Kültür A.Ş.'nin ilk şubesi olan DSM'nin amacı: Biri "Doğunun Batısı", diğeri "Batının Doğusu" olan iki kentin, Diyarbakır ve İstanbul'un- insanların, sanatçıların ve yaratıcı enerjilerinin buluşabilmesi ve birlikte üretebilmeleri. Bu amaçla atölyeler, sergiler, film gösterimleri gibi çeşitli kültür-sanat çalışmaları yürüten DSM, benzer amaçları olan kurum ve kuruluşlarla da ortak etkinlikler gerçekleştiriyor.

The first branch of Anatolian Culture Co. (established in order to support the production and observation of culture and art in the cities apart from İstanbul and Ankara) DSM's mission is to provide a means for creative expression for people and artists from Diyarbakır and İstanbul "The West of East" and "East of West", respectively that they may come and create together. Carrying out various cultural and artistic activities such as workshops, exhibitions and film screenings, DSM also organizes cooperative activities with the institutions and establishments with the similar aims.

Festival Danışma Kurulu / Board of Advisors

Aylin Ç. Duyal

1971'de İstanbul'da doğdu. Mimar Sinan Üniversitesi'nde "Mimari Restorasyon", Stuttgart Sanat Akademisi'nde "Heykel" ve Karlsruhe Sanat Akademisi'nde "Serbest Sanat (Resim ve Serbest Grafik)" eğitimi aldı. 1993'te Stuttgart'da açtığı ilk sergiyi karma ve kişisel sergiler izledi. Staatsgalerie Stuttgart ve Stadtbücherei Graphothek koleksiyonları ile özel koleksiyonlarda çalışmaları bulunuyor. 2001 yılından beri kısa film denemelerinin yanı sıra senaryo çalışmalarıyla da uğraşıyor.

She was born in İstanbul in 1971. She studied "Architectural Restoration" in Mimar Sinan University, "Sculpture" in Stuttgart Academy of Arts "Free Arts" (Painting and Free Graphics) in Karlsruhe Academy of Arts. The first exhibition she opened in Stuttgart in 1993 was followed by other mixed and private exhibitions. Her works are included in the collections of Staatsgalerie Stuttgart, Stuttgart Stadtbücherei Graphothek and in some private collections. Since 2001, she is occupied with making short films and writing scripts.

Biket İlhan

1945'de İzmir'de doğdu. Ankara Gazi Üniversitesi İngilizce bölümü mezunu. 1966-1979 yıllarında İngilizce öğretmen olarak görev yaptı. 1981'de asistan olarak başladığı sinema sektöründe yönetmen ve yapımcı olarak çalışmalarını sürdürüyor.

1991 yılında Sinevizyon Film'i kurdu. See Cinema Network Türkiye Temsilcisi ve SESAM Yönetim Kurulu Üyesi olan Biket İlhan kurgu aşamasında olan son filmi üzerinde çalışıyor...

Filmografi / Filmography

Bizim Sınıf (TV Dizisi-1987), Derviş (Belgesel-1991), Son Umut (TV Filmi-1992, Tele-Flaş (TV Dizisi-1993), Bir Kadın Yüzü (TV Filmi-1993), Senin İçin Bir Kadeh (TV Filmi-1994), Kurtlar Sofrası (TV Dizisi-1997), Sokaktaki Adam (Yönetmen ve Yapımcı-1995), Kayıkçı (Yönetmen ve Yapımcı-1999), Ayın Karanlık Yüzü (Yönetmen ve Yapımcı-2005), Unwanted (Belgesel-Ortak Yapımcı-1999), His Life's Sole (Ortak Yapımcı-2000), Whose is this song? (Belgesel-Ortak Yapımcı-2002)

She was born in 1945 in İzmir. Graduated from Ankara Gazi University, Department of English. Between 1966 and 1979, she worked as an English teacher. Started her film career as an assistant director in 1981 and continues to work in the sector today as a director and producer. Biket İlhan who is the representative of Turkey for SEE CİNEMA NETWORK, is also a member of the board of directors of SESAM. At present, she is busy finishing editing her last film.

Hülya Uğur Tanrıöver

Hülya Uğur Tanrıöver (Tufan) 1955 İstanbul doğumludur. Galatasaray Lisesi ve Paris I-Panthéon-Sorbonne Üniversitesi Siyasal Bilimler bölümünü bitirdi. Aynı üniversitede Siyaset Sosyolojisi alanında yüksek lisans ve Montpellier III-Paul Valéry Üniversitesi Sosyoloji bölümünde, İletişim Sosyolojisi alanında doktora çalışmalarını tamamladı.

1984-1996 arasında, özel sektörde Basın-Yayın ve araştırma alanında çalıştı. 1996'dan bu yana öğretim üyesi olarak çalıştığı Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde Eylül 2003-Eylül 2004 arası Dekan Yardımcılığı yaptı. 2002'den beri fakültenin Uluslararası İlişkiler Sorumlusu'dur. Toplumsal cinsiyet, medya, televizyon, popüler kültür, sinema ve siyasal iletişim alanında çok sayıda bilimsel yayını ve çeviri çalışması vardır.

Hülya Uğur Tanrıöver (Tufan) was born in İstanbul in 1955. She graduated from Galatasaray Lycee and Paris I-Panthéon-Sorbonne University, Department of Politics. She got her M.A. in the Sociology of Politics in the same university and Ph.D. in the Sociology of Communication, the Department of Sociology at Montpellier III-Paul Valéry University. Between 1984 and 1996, she worked in the private sector of Press-Publishing and research. In Galatasaray University, Faculty of Communication where she has been working since 1996, she was Deputy Dean between September 2003 and September 2004. She is accountable for the international relations of the university. She has published many academic articles and translations on gender, media, TV, popular culture, cinema and political communication.

Semire Ruken Öztürk

1969 Adana doğumlu olan Semire Ruken Öztürk'ün Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden yüksek lisans ve doktora derecesi bulunmaktadır. Yazarın Postmodernizm ve Sinema (S.Büyükdüvenci ile birlikte, derleme ve çeviri kitap, 1997), Sinemada Kadın Olmak (2000), Sinemanın 'Dişil' Yüzü: Türkiye'de Kadın Yönetmenler (2004) ve Çok Tuhaf Çok Tanıdık: Vesikalı Yarım (N.Abisel, T.Arslan, P.Behçetoğulları, A.Karadoğan ve N.Ulusay'la birlikte, 2005) adlı kitapları bulunmaktadır. Ayrıca Öztürk, Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali için Sabri Büyükdüvenci ile birlikte 1980 öncesi kadın yönetmenleri araştırdığı Ötekinin Sesi (2001, TRT, yön: N.Bayer) ve yine aynı yazarla birlikte KSSGM için yaptıkları Dönüşen Biliş (2002, TRT, yön: D.Kayıran) adlı belgesellerde de araştırma / metin yazarlığı yapmıştır. 1992 yılından bu yana Ankara Üniversitesi'nde çalışan Öztürk, şu anda İletişim Fakültesi'nde öğretim üyesidir. ODTÜ'de de Film Analizi derslerini vermektedir.

Born in 1969 in Ankara, Semire Ruken Öztürk has a M.A and a Ph.D. from Ankara University, Institute of Social Sciences. She is the author of the books Postmodernism and Cinema (co-editor, S. Büyükdüvenci, 1997), Being a Women in Cinema (2000), The 'Feminine' Face of Cinema: Women Directors in Turkey (2004) and So Strange So Familiar: Licensed Sweetheart (co-authors: N. Abisel, T. Arslan, P. Behçetoğulları, A. Karadoğan and N. Ulusay, 2005). Öztürk, was also research and script writer in some documentaries made with Sabri Büyükdüvenci. The documentary, The Voice of the Other (2001, TRT, director: N. Bayer) was about the women directors of before 1980. It was made for the Flying Broom Women's Film Festival. The one called Changing Consciousness (2002, TRT, director: D. Kayıran) was made for KSSGM. Öztürk has been lecturing since 1992 in Ankara University, in the Faculty of Communication. She also lectures on Film Analysis at METU.

Serpil Kirel

1969 İstanbul doğumlu. Kısa film ve belgesel dalındaki çeşitli amatör çalışmalarından sonra ilk profesyonel yazarlık deneyimi "Belkıs Hanım'ın Konağı (1993)" adlı televizyon dizisi ile oldu. "Herkes Kendi Evinde (2001)" adlı filmin senaryo yazarlığını yönetmen Semih Kaplanoğlu ve Özden Cankaya ile birlikte üstlendi. 1993 yılından beri Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak çalışmakta. 2002 yılında Amsterdam Üniversitesi'nde bir yıl misafir araştırmacı olarak bulundu. İletişim Fakültesi'nde yürüttüğü lisans ve yüksek lisans düzeyindeki dersler arasında; "Senaryo Yazarlığı", "Yaratıcı Yazarlık", "Sinema ve Edebiyat", "Amerikan Sineması" ve "Sinemada Türler" sayılabilir. Ulusal sinemalar, Amerikan sineması ve Türk sinema tarihi ile ilgili çeşitli akademik çalışmaların yanı sıra amatör ve profesyonel olarak film üretkenlerle ortak çalışmalar yürütmeye ve teori ile pratik arasında bir denge sağlamaya özen gösteriyor.

Born in Istanbul in 1969. After various amateur short and documentary films, her first professional scriptwriting was the TV serial "Belkıs Hanımın Konağı" (1993). She undertook the scriptwriting of the film " Herkes Kendi Evinde" (2001) together with the director Semih Kaplanoğlu and Özden Cankaya. She has been lecturing in Marmara University, Faculty of Communication since 1993. In 2002, she attended Amsterdam University as a guest researcher for one year. "Scriptwriting", "Creative Writing", "Cinema and Literature", "American Cinema", "Genres in Cinema" are among the courses she lectures, both in bachelor's and master's degree levels, at the Faculty of Communication. In addition to various academic studies related to national cinemas, American cinema and the history of Turkish cinema, she is concerned with and cooperates with both amateur and professional filmmakers and tries to create a balance between theory and practice.

Tüm salonlarda ücretsiz izlenebilecek film gösterimleri:

İstanbul'da:

Fransız Kültür Merkezi

Goethe Enstitüsü

Hasan Ali Yücel Kültür Merkezi'nde Türkçe altyazılı,

Diyarbakır'da:

DSM Avrupa Sineması'nda Türkçe altyazılı,

Batman'da:

Kültür Merkezi'nde Türkçe altyazılı ve Kürtçe simültane çeviri ile yapılacaktır.

The screenings will be free

in İstanbul:

at French Cultural Center

İstanbul Goethe Institute

Hasan Ali Yucel Cultural Center with Turkish subtitles.

in Diyarbakır:

at DSM Avrupa Hall with Turkish subtitles.

in Batman:

at Cultural Center with Turkish subtitles and Kurdish simultaneous translation.

Özel Bölüm 1

Kadınların Sinema /

Women's Cinema

film
mor

Kadınların sinemasını tanımlamakla başlamak beklenemez ama bu hem güç hem de fazlaca sınırlı olurdu. Çünkü kadınların sineması bir arayışın sineması. Kadınların kendi -sinemasal- dillerini arayışlarının. Aynı zamanda, itirazın sineması: hikayenin tek taraflı kurulmasına, anlatılmasına; hikayede verilen edilgen ve 'bakılası' role. Kadınların hikayedeki emeklerinin yok sayılmasına ve anlatan olmaya koyulan cinsi tekele itirazın sineması. Yani hikayeyi kimin anlattığına. Çünkü hikayeleri anlatanlar nadiren kadınlar iken erkek hikayeci/sinemacı kadınları anlatıp durmuş hikayelerinde. Kadınlar adına, onların sesinin hikayeden dışlanması pahasına. Kadınların sineması: hikayenin kendisine itirazın sineması. Hem de başka bir hikayenin mümkün olduğunun. Bu mümkünlüğü de ancak kadınların sineması anlatabilir, gösterebilir... Uzun zamandır da anlatmaya çalışmakta. Kadınların sinemasının ilk örnekleri: ilk öykülü film yapan sinemacı olan (ama sinema tarihi kaynaklarında birkaç satıra sığdırılan) Alice Guy Blache, Germaine Dulac'lı yıllarda verilmiş. Ama yok sayılmış, perde altı edilmiş hikayeleri. Sinemanın ticarileştiği/sektörleştirdiği yıllarda ise daha zor ve az anlatabilmişler hikayelerini. Yeniden kadınların sinemasından söz edebilmek için yaklaşık elli yıl geçmesi gerekmiş. Bu arada kadınların bu alanda hikayelerini anlatabilmesi için bir hayli çaba harcaması, güç biriktirmesi gerekmiş. Birinci dalga feminist hareket/oy hakkı hareketi, ikinci dalga feminist hareket ve daha nice çabadan sonra, kadınlar, hem anlatılan malum hikayedeki sorunu ifşa etmek hem kendi hikayelerini anlatmak için güç biriktirmişler. Hem de hikayelerini duyurmak için. İşte bu yüzden, dünyada birçok kadın, hikayeyi anlatanın kadınlar da olabileceğini, kadınların başka türlü bir hikaye anlatabileceğini imleyen 'kadın filmleri'ne sahip çıkarak, 'bağımsız' üretim, dağıtım ve gösterim alanları oluşturmuşlar. Ve bu filmlerin yaygınlaştırılacağı kadın filmleri festivalleri yapmaya başlamışlar... İşte bu festival de bu hikayenin bir parçası. Bu festivalde, dünyanın çeşitli ülkelerinden kadınların, kendi seslerinden kendi hikayeleri var...

I may be expected to begin by defining women's cinema, but this would be both difficult and too limiting. Because women's cinema is the cinema of a searching: women searching for their own cinematographic language. At the same time, it is the cinema of a protest : against the one-sided, prejudiced and distorted plots and narratives. Against the passive and 'image to be gazed at' roles. A protest against the disregard of women's work and effort in the story; a protest against a sex who claims to be the only story teller. Women rarely tell a story, while men go on and on about women, in the name of women to the extent of muffling out their voices. And lastly, women's cinema is both a protest against the story itself and also, the possibility of another kind of story... Only women's cinema can tell it, show it. This cinema has been trying to tell it for a long time. The first women directors of feature films, the years of Alice Guy Blache and Germaine Dulac merit only a few lines in the sources of cinema history. Their stories were snubbed and pushed behind the scenes. In the years when the cinema became a big commercial enterprise, even fewer women could tell their stories due to facing bigger obstacles. It took almost fifty years for the revival of women's cinema. In the interim, women had to put up a big struggle to gain power. The first feminist movement, the fight for women's franchise, the second feminist movement and many other endeavors contributed to women's gaining ground so that they could reveal the problems and store up enough strength to tell their stories and make them heard. In this way, many women demonstrated that the story tellers could be women. These women who acknowledged that another kind of story could be told took possession of the idea of "women's cinema" and proceeded to set up independent spheres of production, distribution and demonstration. They started making women's cinema festivals where these films could be wide spread. So, our festival makes up a section of this story.

In this festival, women from various countries tell their stories in their own words.

Melek Özman

Sırtlarındaki Hayat / *Life On Their Shoulders*

Türkiye / *Turkey*

Yönetmen / Director: Yeşim Ustaoglu / Yapım Yılı: 2004 / Süre: 35' / Format: Betacam, Renkli, color / Senaryo/Script: Yeşim Ustaoglu / Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Ali Rıza Mohaved, Yeşim Ustaoglu, Özcan Alper, Fred Kelemen / Müzik / Music: Ozan Aksoy, Aysenur Kolivar / Kurgu / Editing: Thomas Balkenhol, Yeşim Ustaoglu / Yapım / Production: Ustaoglu Filmcilik, Silkroad Production / Dünya Hakları / World Sales: Ustaoglu Filmcilik, Silkroad Production

Yeşim Ustaoglu, bu belgeselde, Karadeniz kıyılarında küçük bir köyde kadınların taşıdıkları 'yükleri' odaklanıyor. Sırtlarında sepetleriyle çalışan kadınlar, kendi cümleleriyle anlatıyorlar: taşımaları gereken tek yükün sepetteki olmadığını. Yeşim Ustaoglu belgeseli şu türküyle bitiriyor: 'Yük kadınıdır, bundan sevmem buraları...

In this documentary, Yeşim Ustaoglu focuses on the 'loads' women carry in a small village on the Black Sea coast. The women who work with hampers on their shoulders speak in their own words: that the weight in the hampers is not the only load they have to deal with. Yeşim Ustaoglu ends the documentary with a folk song: "The load is the woman's, that is why I don't like it here..."

Yeşim Ustaoglu 1960 yılında Kars'ta doğdu. Karadeniz Teknik Üniversitesinde Mimarlık okuduktan sonra, 1985'te Yıldız Üniversitesi'nde restorasyon üzerine lisansüstü eğitimini tamamladı. Bir çok ödüllü kısa film yaptıktan sonra, 1994 yılında yönettiği İz'le ilk uzun metrajlı kurmaca filmini gerçekleştirdi. Bir sonraki filmi Güneşe Yolculuk'la uluslararası ölçekte adını duyurdu. Berlin Film Festivali'nde yarışan film, Mavi Melek Ödülü (En İyi Avrupa Filmi) ile Barış Ödülü'nü aldı. Sırtlarındaki Hayat belgeselini Bulutları Beklerken projesinin gelişme, araştırma döneminde çekmiştir.

Yeşim Ustaoglu was born in 1960 in Kars. After studying architecture at Karadeniz Technical University, she received her M.A. degree at Yıldız University in 1985, specializing in restoration. After making several award-winning shorts, she made her feature film debut with *The Trace*. She received international recognition for her next film, *Journey to the Sun*. Competing at the Berlin Film Festival; it received the Blue Angel (Best European Film) and the Peace Prizes. She made *Life On Their Shoulders*, a documentary during the study and research period of *Waiting for the Clouds*.

Filmografi / Filmography

Bulutları Beklerken, Sırtlarındaki Hayat, Güneşe Yolculuk, İz, Hotel, Magnafantagna, Bir Anı Yakalamak.

Hanımlar / *The Ladies*

Türkiye / *Turkey*

Yönetmen / Director: Mahnaz Afsali / Yapım Yılı: 2003 / Süre: 55' / Format: Betacam, Renkli / Color / Senaryo / Script: Mahnaz Afsali / Yapım / Production: Mahnaz Afsali / Dünya Hakları / World Sales: Iranian Independents

Tahran'ın merkezindeki bir parkta bir kadınlar tuvaleti. Yaşlı bir kadın tarafından işletilen bu tuvalet bir araya gelip sohbet eden, gülüşen, ağlayan ve yaşamlarını burada sürdüren kadınlar için bir barınaktır. Evlerinden kaçan kızlar, uyuşturucu satıcıları, seks işçisi kadınlar... Hepsi hem fiziksel olarak hem de zihinsel olarak peçelerini çıkardıkları bu sıra dışı yerde, tuvalette, kendilerini özenle dinleyecek birilerini bulmuşlardır.

A ladies' washroom in a public park, in the center of Tehran. Run by an old woman, this washroom is a shelter for girls and women who gather, talk, laugh, cry and live there. Runaway girls, drug dealers, prostitutes all find a heedful ear in an unusual place, a washroom, where they get rid of the veil both physically and mentally..

Ödüller / Awards

Münih Belgesel Film Festivali, Silverdocs / Munich Documentary, Silverdocs

Mahnaz Afsali 1964, Tahran doğumlu olan Mahnaz Afsali, 10 uzun metraj filmde ve 3 TV dizisinde oynamış, ünlü bir sinema ve TV oyuncusudur. Bir belgesel olan ilk filmi Tanık Yok' u 2000'de çekmiştir, Hanımlar ikinci filmidir.

Born in 1964 in Tehran, Mahnaz Afsali is well-known cinema and TV actress who has played in ten feature films and three TV series. She directed her first film, No Witness, a documentary in 2000. Ladies' is her second film.

Filmografi / Filmography

No Wittness, Ladies

İçeriden Hikayeler / *Tales from the Inside*

Meksika / *Mexico*

Yönetmen / Director: Guadalupe Miranda / Yapım Yılı: 2004 / Süre: 78' / Format: Beta SP, Renkli / Color / Senaryo / Script: Görüntü / Yönetmeni / Cinematographer: Andrea Borbolla, Lorena Manrique, Guadalupe Miranda / Müzik/Music: Marcos Miranda, Huitzilin Sanchez / Kurgu / Editing: Lucrecia Gutierrez / Yapım / Production: Centro de Capacacion Cinematografica / Dünya Hakları / World Sales: Centro de Capacacion Cinematografica

Meksika, Jalisco'daki Puente Grande Federal Hapishanesi'ndeki kadınlar, bize, 'içeride' kaldıkları süre boyunca yaşadıkları duygusal deneyimleri anlatırlar. Kendi kişisel deneyimlerinden yola çıkarak insanlık durumu, hayatta kalma mücadelesi ve özgürlük kavramı üzerine düşüncelerini aktarırlar.

The women imprisoned in the Federal Jail of Puente Grande, Jalisco, in Mexico tell us about their emotional experiences derived from their confinement. Speaking from their own experiences, they reflect upon the human condition, survival and the concept of freedom.

Guadalupe Miranda 1969'da Mexico City'de doğdu. Fotoğrafçılık okudu ve Mexico City'deki Centro de Capacitacion Cinematografica (Film Eğitim Merkezi)' da eğitim alarak film çekmeye başladı.

Born in Mexico City in 1969, she studied photography. She studied filmmaking at the Centro de Capacitacion Cinematografica (Film Training Centre), in Mexico City.

Filmografi / *Filmography*

Relatos Dede El Encierro (2004), Two Towns (2002), Gabis Coffee Shop, (1996), Zapatista Women (1995), Election Day (1994), Lanslide Zone (1993).

Yarının Hatıraları / *Tomorrow's Memories*

Finlandiya / *Finland*

Yönetmen / Director: Iiris Harma / Yapım Yılı: 2004 / Süre: 28' / Format: DV- Renkli / Color / Senaryo / Script: Iiris Harma / Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Visa Koiso - Kanttila / Kurgu / Editing: Katja Pallijeff / Müzik / Music: Auti Parkkila / Yapım / Production: Guerilla Films
Dünya Hakları / World Sales: Guerilla Films

Yarının Hatıraları, çocukluk ve ebeveynliğe dair duygularıyla yüzleşmek üzere ağlama seanslarına katılan insanlar üzerinedir. Farklı kuşaklardan iki kadının yaşamı ve deneyimlerini anlatır. Filmde, çocukluk hatıraları ve kendi annelikleri üzerine düşünen bu iki kadının hikayesi birbirine bağlanır. Filmin yönetmeni de ana karakterlerden biridir...

Tomorrow's Memories is a film about people who participate in crying sessions to confront their emotions concerning parenthood and childhood. It tells about memories of childhood and mothering experiences of two women of different ages, whose stories converge. The director of the film is one of the main characters...

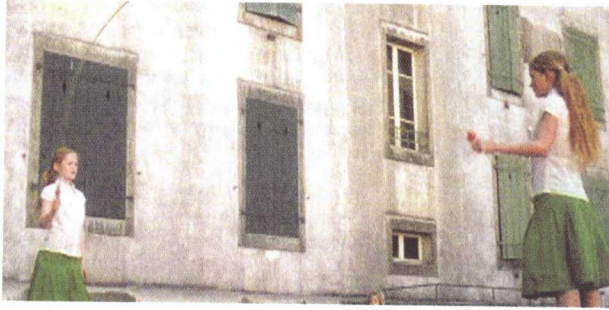
Iiris Härmä 1970'de Finlandiya'da doğdu. Turku Üniversitesi'nde etnoloji ve kültürel çalışmalar okudu. Ayrıca, The New School'da belgesel, New York'ta Film/Video Sanatı eğitimi aldı. Birkaç belgesel filmde yapımcı ve yönetmen yardımcısı olarak çalıştı. Yarının Hatıraları yönettiği ilk filmidir.

Iiris Härmä was born in 1970 in Finland. She studied ethnology and cultural studies at the University of Turku, documentary films in The New School and Film/ Video Art in New York. She worked as producer and assistant director in several documentaries. Tomorrow's Memories is her directing debut.

Bilinmeyen Ev / *The Unknown House*

İsviçre / *Switzerland*

Yönetmen / Director: Adrée Julika Tavares / Yapım Yılı / Year: 2004 / Süre / Runtime: 15' / Format: DV- Renkli/Color / Senaryo / Script: Adrée Julika Tavares / Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Erika Irmeler / Kurgu/Editing: Adrée Julika Tavares / Yapım / Production: ESBA / Dünya Hakları / World Sales: ESBA / Oyuncular / Cast: Adrée Julika Tavares, Agnès Métal, Ida Osmani

Bir yatak, kırmızı bir perde, bir sehpa ve bir kâse. Damlalar düşer. / Üç kadın: Genç bir kadın, küçük bir kız ve yaşlı bir kadın; uyurlar. Tok ayak sesleri duyulur. Duvarı bir gölge süzülür. / Kapı kapanır. / Küçük kız gözlerini açar; bir, iki, üç... / Kırmızı perde rüzgârda sallanır. / Yaşlı kadın bir bardak su içer. / Genç kadın valiziyle çıkıp gider, / Küçük kızı bulmak için.

A bed, a red curtain, a bedside table and a basin. Drops fall. / Three women: a young woman, a little girl and an older woman sleep. Heavy footsteps resound. A shadow glides along the wall. / The door closes. / The little girl opens her eyes; one, two, three... / The red curtain moves in the wind. / The old woman drinks a glass of water / The young woman leaves with her suitcase. / Her quest is to find the little girl.

Andrée Julika Tavares Önce Zürih'te tiyatro okuyan Adrée Julika Tavares, 1998-2004 yılları arasında ESBA (cole supérieure des beaux Arts)'da sinema eğitimi aldı. Tavares, video, ve 16 mm filmlerin yanı sıra tiyatro oyunları da sahnelemiştir.

Studied Dramatic Arts in Zurich, Adrée Julika Tavares also trained in the department of cinema at ESBA (cole supérieure des beaux Arts). In addition to the video, 8mm and 16 mm films, she directed some plays.

Filmografi / Filmography

Video: Blondie (1999), Un délégué en colombie (2000), Just a little story (2001), Les pains qui dansent (2001), Iris n'est pas un poisson (2002), D'ou vient-elle (1999), Les fleurs sauvages (2000), La maison inconnue (2004), Twims (1999) La valise rouge (2003).

Ağlayan / *The Crier*

İspanya / *Spain*

Yönetmen / Director: Sara Mazkarian / Yapım Yılı: 2004 / Süre: 14' / Format: DV, Renkli, color / Senaryo / Script: Sara Mazkarian / Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Gaizha Bourgeaud / Müzik / Music: Raquel Sanz, Alicia Aleman / Kurgu / Editing: Pite Penas / Yapım / Production: Mazkarian Sisters / Dünya Hakları / World Sales: Mazkarian Sisters

Film, Llorona'nın, kocasının hayaletiyle, geçmişiyile ve çevrenin önyargılarıyla mücadelesinin ironik bir öyküsü... Llorona'nın ölen kocası bir süre sonra, yaşadığı karavana hayalet olarak geri döner. Llorona, değiştiğini söyleyen hayalet kocanın aslında değişmediğini fark eder. Kocası hayalet haliyle de ona hor davranmaktadır...

The film is an ironical story of Llorona's struggle with the ghost of her husband, her past and the prejudices against her... Llorona's dead husband comes back to the caravan she lives in as a ghost. She realizes that the ghost husband, who claims to have changed, actually has not. Her husband even as a ghost torments her...

Sara Mazkarian Bask Üniversitesi, Gazetecilik Bölümü'nden mezun oldu.

"Tierra" (1995) "Ausentes" (2004),

"Guerreros" (2001), "Asfalto" (1999), "A

Ciegas" (1996) gibi birçok filmde yönetmen yardımcısı olarak çalıştı. 2000 yılında çektiği ilk kısa filmi "Hide&Jekyll" dan sonra "La Llorona"yı çekti.

A graduate of Journalism, from the University of Basque, she worked as an assistant director in many films such as "Tierra" (1995) "Ausentes" (2004), "Guerreros" (2001), "Asfalto" (1999), "A Ciegas" (1996). After directing her first short movie "Hide&Jekyll" in 2000, she made "La Llorona".

Filmografi / Filmography

Hide&Jekyll (2000), La Llorona (2004)

Toplu Gösterim / Retrospective Helma Sanders - Brahms*

film
mor

Helma Sanders – Brahms'ın mesleğindeki başarıları her açıdan dikkat çekicidir. Son otuz yıl içinde imzasını taşıyan 26 'auteur' filmi, bu kadın yönetmene çok sayıda uluslararası ödül kazandı. 1977'de Heinrich filmiyle, Almanya'nın en büyük sinema ödülü olan Altın İstiridye ile onurlandırılmış tek kadın sinemacıdır. Başka hiçbir yazar yeni gelişen feminist sinema hareketinde onun kadar etkili olmadı. Yüksek standartlı festivallere kabul edilen filmleri, sadece temalarının içeriğiyle bile yeterliydi. Başka hiçbir Alman kadın sinemacı bu denli değerli sanatsal ödüller kazanmadı. Berlin Güzel Sanatlar Akademisi Üyeliği, Fransa Chevalier des Arts et des Lettres nişanı, Japonya Yasue Yamamoto Sinema ve Tiyatroda sanatsal başarı ödülü bunlardan bazılarıdır.

20 Kasım, 1940'da Emden'de doğdu. Sinemayı Pier Paolo Passolini ile Sergio Corbucci'ye asistanlık yaparak ilk elden öğrendi. Koşullarının gereği kadar, kendi seçimiyle de kendi kendini yetiştiren Helma Sanders – Brahms, asistanlık deneyimlerini yönetmen Ariane Mnouchkine ve Luc Bondy ile birlikte tiyatro çalışmalarına katılarak geliştirdi. Yirmi dokuz yaşındayken kısa bir süre Köln WDR'de televizyon spikerliği yaparken Angelika Urban, Tezgâhtar, Nişanlı'yı (1970) çekti. 16 mm./21 dakikalık bu toplumsal belgesel Oberhausen Kısa Film Festivali'nde iki ödül kazandı. Bu ödül ona altı belgesel ve TV filminin yolunu açtı. Bu belgeseller 60'ların çalkantılı siyasal olaylarından ve 70'lerin reform hareketlerinden etkilenmiş, toplumsal sorunlara ilişkindi. Sanders- Brahms bir söyleşide şöyle diyordu, "Beni duygusal olarak, doğrudan değil, dolaylı etkileyen toplumsal sorunlarla ilgilendikten sonra, değişmekte olan bir topluma ilişkin kendi görüşlerimi belirtmek istedim." Sonuç büyük bir atılım olan, "Asfaltın Altındaki Sahil" (1974) oldu. Dar bir bütçeyle çekilmiş bu filmde, Berliner Schaubühne'den iki oyuncu doğaçlama diyaloglarla '68 öğrenci hareketi sonrasındaki olumsuzluklarla boğuşan ve çıkış yolu bulamayan bir çifti canlandırıyordu. Film Almanya'da çeşitli ödüller aldı; feminist hareketin kült filmi oldu. Filmlerinde aynı temaya bir defadan fazla değinmeyen Sanders- Brahms, feminist kaygılardan tarihsel sorunlara yöneldi (Heinrich- 1976). Prusyalı şair ve tiyatro yazarı Heinrich von Kleist'a ilişkin ödüllü filmiyle Sanders- Brahms, Yeni Alman Sineması'nın en önemli yönetmenleri arasına girdi.

Helma Sanders- Brahms'ı uluslararası bir kadın yönetmen düzeyine ulaştıran, ana babasının ama özellikle de annesinin savaş sırasında ve sonrasında yaşadığı trajik olayların kişisel bir anlatımı olan, Almanya, Solgun Ana (1980) filmi oldu. Bugüne değin, "Ülkemin tarihini kendi görüş açımdan yazmak istedim," ilkesinden hareketle çektiği belgesel ve uzun metraj filmlerde hemen hiç ödün vermedi.

Katıldığı uluslararası festivallerden bazıları:

Merhamet Yok Gelecek Yok (Cannes, 1981), Emily'nin Geleceği (Tokyo, 1984), Laputa (Montreal, 1986) ve Kalbim Sadece Bana Aittir (Berlinale, 1997).

Helma Sanders- Brahms Avrupa Topluluğu Kültür Komisyonu Medya Grubunda İkinci Başkan olarak görevde bulundu. (1988-90). Ayrıca elliye yakın uluslararası festivalde jüri üyesi olmuştur. Sinema ve tiyatro üzerine değerli denemeleri vardır.

* İstanbul Goethe Enstitüsü'nün katkılarıyla / Through the support of the İstanbul Goethe Institute

Helma Sanders-Brahms' achievements in her career are remarkable by whichever standard you measure them. Indeed, given the 26 Autorenfilm credits to her name over the past three decades, she has acclaimed, and internationally awarded woman film director. No other woman filmmaker has been honored with Germany's highest film award: the coveted Golden Shell, given to Heinrich in 1977. No other Autorin has molded the destiny of the burgeoning cine-feminist movement more than she - and that on thematic content alone in critically acclaimed festival entries. And no other German woman filmmaker has been showered with so many distinguished artistic honors - among them, membership in Berlin's Academy of Fine Arts, recipient of France's Chevalier des Arts et des Lettres, and bearer of Japan's Yasue Yamamoto Award for Artistic Achievement in Film and Theatre.

Born 20 November 1940 in Emden, Helma Sanders-Brahms learned filmmaking first hand by assisting Italian directors Pier Paolo Pasolini and Sergio Corbucci. An autodidact by choice as well as necessity, she augmented this experience by collaborating with stage directors Ariane Mnouchkine and Luc Bondy on theatrical productions. Then, at 29, following a short stint as television announcer at WDR Cologne, she made *Angelika Urban, Salesgirl, Engaged* (1970), a 21-minute social documentary shot on 16mm that was awarded two prizes at the Oberhausen Short Film Festival. It paved the way for six more documentaries and telefeatures on social problems that, in turn, were influenced by the political climate of the turbulent 1960s and motivated by the reform movements of the 1970s. "After dealing with social problems that affected me emotionally, but not directly, I wanted to present my own view of a changing society," Sanders-Brahms stated in an interview. The result was the breakthrough *The Beach under the Pavement* (1974), a low-budget feature film with improvised dialogue that saw two Berliner Schaubühne stage actors wrestling as a couple with the weary aftermath of the 1968 Student Rebellion and finding no way out of the dilemma. Singled out for multiple German Film Awards, it became a cult film in the feminist movement. Never prone to explore the same theme twice, she then skirted feminist concerns to focus on historical issues in *Heinrich* (1976), the award-winning portrait of Prussian poet-dramatist Heinrich von Kleist that placed her as a director in the forefront of the New German Cinema movement. But the film that made Helma Sanders-Brahms internationally famous as a woman director with a personal signature was *Germany, Pale Mother* (1980), a personal account of how her parents, particularly her mother, dealt with tragic events during the immediate postwar years. "I'd like to write the history of my country from my own viewpoint" - a declaration of principle from which she has seldom strayed up to the present in both feature films and documentaries.

Showered with festival prizes and international awards, her oeuvre has been recognized by international critics (among them *Variety's* David Stratton) and fostered by key festivals around the world: *No Mercy, No Future* (Cannes 1981), *The Future of Emily* (Tokyo 1984), *Laputa* (Montreal 1986), *Apple Trees* (Cannes 1992), and *My Heart Is Mine Alone* (Berlinale 1997). Helma Sanders-Brahms has served as Vice President of the Media Group of the Cultural Council in the European Commission (1988-90), in addition to turns as jury member at some 50 international festivals. And her essays on cinema and theatre are equally respected in the literary arena.

Filmografi / Filmography

Angelika Urban, Verkäuferin, verlobt (*Angelika Urban, Salesgirl, Engaged*, 1970), *Gewalt* (*Violence*, 1971), *Die industrielle Reservearmee* (*The Industrial Reserve Army*, 1971), *Die Angestellte* (*The White-Collar Worker*, 1972) *Die Maschine* (*The Machine*, 1973), *Die letzten Tage von Gomorrha* (*The Last Days of Gomorrha*, 1974) *Erdbeben in Chili* (*Earthquake in Chili*, 1974), *Unter dem Pflaster ist der Strand* (*The Beach under the Pavement*, 1974), *Shirins Hochzeit* (*Shirin's Wedding*, 1976), *Heinrich* (1976), *Deutschland bleiche Mutter* (*Germany, Pale Mother*, 1980), *Vringsveedeler Triptychon* (1981), *Die Berührte* (*No Mercy, No Future*, 1981), *Lügenbotschaft* (*Mendacity*) episode in *Die Erbtöchter* (*The Heiress*, 1982), *Flügel und Fesseln* (*The Future of Emily*, 1984), *Alte Liebe* (*Old Love*, 1985), *Laputa* (1986), *Er am Ende* (*The Last Straw*, 1987) episode in *Felix, Mein Vater, Hermann S.* (*My Father, Hermann S.*, 1987), *Manöver* (*Maneuvers*, 1988), *Apfelbäume* (*Apple Trees*, 1992), *Jetzt leben - Juden in Berlin* (*To Live Now - Jews in Berlin*, 1994), *Ein Schwarzer in der Traumfabrik* (*A Black Guy in Nazi Movies*, 1994), *Mein Herz - Niemanden* (*My Heart Is Mine Alone*, 1997).

Ron Holloway'dan çeviren M.İ.

Şirin'in Düğünü / *Shirin's Wedding*

Almanya / *Germany*

Almanya'da ve Türkiye'de çok tepki almış, tartışılmış ve ilgi çekmiş bu 'kült' film, Türkiyeli Şirin'in Batı'daki deneyimlerine odaklanır. Daha doğrusu Şirin'in deneyimlerini Helma Sanders-Brahms'ın gözünden izleriz. Filmde, zengin bir adamla zorla yaptırılmış olan evliliğini bitiren Şirin, sevdiğini bulmak üzere Köln'e gider. Köln'de ona yabancı bir dünyayla karşılaşır. Dilini öğrenmeye, temizlikçilik yaparak karnını doyurmaya çalışır. Derken bir kadın satıcısıyla tanışır ve anlaşır....

This cult film which focuses on the experiences of Shirin of Turkey, who is in a western country, received much reaction both in Germany and Turkey, was discussed much and aroused a lot of interest. We watch Shirin's experiences through Helma Sanders-Brahms' eye. In the film, Shirin, ending her forced marriage to a rich man, goes to Köln to find the one she loves. Once there, she confronts a world which is strange to her. She struggles to learn the language and earn a decent livelihood by working as a cleaner. Then, she meets a procurer and reaches an agreement...

Yönetmen / Director: Helma Sanders - Brahms

Yapım Yılı: 1976

Süre: 126'

Format: 35 mm – siyah beyaz / black and white

Senaryo / Script: Helma Sanders-Brahms

Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Thomas Mauch

Müzik / Music: Zülfü Livaneli

Kurgu / Editing: Margot Löhlein

Yapım / Production: Helma Sanders-Brahms Production

Dünya Hakları / World Sales: WDR

Oyuncular / Cast: Ayten Eren, Jürgen Prochnow, Aras Ören

Almanya, Solgun Ana / *Germany, Pale Mother*

Almanya / *Germany*

Film, Nazi döneminden başlayıp İkinci Dünya Savaşı'na ve 1950'lere uzanan bir dönemde Almanya'da, erkekler 'dünyayı paylaşma savaşıyla' meşgulken', bir kadının çocuğuyla hayatta kalma 'savaşını' anlatıyor. Hayatta kalma savaşında, açlık ve tecavüzle başa çıkmalı, üstelik küçük kızına tüm bu olanları açıklayabilmelidir! Meçhul askerden daha meçhul olanların' yani kadınların hikayesini anlatan ender filmlerden Almanya, Solgun Ana aynı zamanda, Helma Sanders - Brahms'ın annesinin, kendi çocukluğunun tarihine bir bakış.

The film displays the survival struggle of a woman with her child in Germany, while the men "struggle to share the world" at a certain time during the Nazi era and the Second World War and into the 50s. In this struggle, she has to endure starvation and rape; moreover, she has to be able to explain all of these to her daughter! "Germany Pale Mother", one of the rare films telling the story of women ' more unknown than the unknown soldier', is also a retrospective of the story of Helma Sanders – Brahms's childhood and her mother's.

Yönetmen / Director: Helma Sanders-Brahms

Yapım Yılı: 1979

Süre: 123'

Format: 35 mm – renkli / color

Senaryo / Script: Helma Sanders-Brahms

Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Juergen Juerges

Müzik / Music: Juergen Knieper

Kurgu / Editing: Uta Periginelli, Elfi Tillack

Yapım / Production: Helma Sanders Brahms Production

Dünya Hakları / World Sales: Kinowelt International GmbH

Oyuncular / Cast: Rainer Friedrichsen, Ernst Jacobi, Eva Mattes

Ödüller / Awards

Créteil, Büyük Ödül / Créteil, Grand Prix

Merhamet Yok, Gelecek Yok / *No Mercy, No Future*

Almanya / *Germany*

Şizofren bir kadının dünyasını anlatan Merhamet Yok Gelecek Yok psikolojik bir film olmanın ötesinde Helma Sanders - Brahms'ın adının yanına en çok yakıştırılan kavramla, radikal, bir film. İsa'yı arayan Elizabeth İsa'yı bulduğunu sandığı her erkekle sevişir. Aslında, bu erkeklerde bulduğu şey İsa değil, sevgi ve güven ihtiyacıdır. Onlar ise yaşadığı toplumun 'ötekileri': yaşlı, sakat, siyah yada göçmen erkeklerdir. Ve bunu her tekrarladığında ailesi tarafından akıl hastanesine götürülür...

No Mercy, No Future beyond being a psychological film about a schizophrenic woman, also is a radical one. Elizabeth, who seeks Christ, makes love with every man whom she thinks is Christ. Actually, the thing she finds in these men is not Christ, but the need for love and confidence. They are the others of the society in which she lives: the old, the disabled, the black or the immigrant men. Whenever she repeats this act, she is taken to the mental hospital by her family....

Yönetmen / Director: Helma Sanders-Brahms, Rita G

Yapım Yılı: 1981

Süre: 108'

Format: 35 mm- renkli / color

Senaryo / Script: Helma Sanders-Brahms

Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Thomas Mauch

Müzik / Music: Manfred Opitz

Kurgu / Editing:

Yapım / Production: Helma Sanders Brahms Production

Dünya Hakları / World Sales: Kinowelt International GmbH

Oyuncular / Cast: Elisabeth Stepanek, Nguyen Chi Danh, Karl Heinz Reimann

Toplu Gösterim:
Hindistan'da Kadınların Sineması

film
mor

Ateş / Fire

Hindistan / India

Yönetmen / Director: Deepa Mehta / Yapım Yılı: 1996 / Süre: 108' / Format: 35 mm-Renkli / Color / Senaryo / Script: Deepa Mehta / Görüntü
Yönetmeni / Cinematographer: Gilles Nuttgens / Müzik / Music: Konrad Sketa / Kurgu / Editing: Barry Farrel / Yapım / Production: Deepa Mehta
Films / Oyuncular / Cast: Shabana Azmi, Kulbhushan Kharbanda, Nandita Das

Deepa Mehta'nın sevgisiz evlilikleri içinde kapana kısılmış iki eltiyi anlattığı bu filmin Hindistan'daki gösterimi protesto gösterileri, sansür ve şiddetli ayaklanmalarla karşılanmıştı. Film, bu iki eltinin aşklarının yanı sıra Yeni Delhi'deki gelişen orta sınıfı, kadınların bireysel arzuları ve kişisel tatmin ihtiyacı geleneksel değerlerle karşı karşıya geldiğinde oluşan gerilimleri de anlatmakta...

Organized protests, censorship and violent riots greeted the Indian release of Deepa Mehta's this film about two sisters-in-law trapped in loveless marriages. Fire is more substantially examines of New Delhi's growing middle class, and the tensions that arise when women's individual desires and the need for self-fulfillment run counter to traditional values, apart from the love of two sisters-in-law.

Ödüller / Awards

Toronto Film Festivali, Halk ödülü / Toronto International Film Festival, Air Canada Peoples Choice Award.
Vancouver Film Festivali, En İyi Film / Vancouver International Film Festival, the Federal Express Award for Best Canadian Film
Şikago Film Festivali, En İyi Yönetmen, En İyi Kadın Oyuncu / Chicago International Film Festival, Silver Hugo / Awards for Best Director, Best Actress
Mannheim, Jüri ödülü / Mannheim, Jury Award
Paris, Yabancı Film ödülü / Paris, Foreign Film Award
Outfest, En İyi Film / Outfest, Best Filmmor
Barcelona Kadın Filmleri Festivali, Seyirci ödülü / Barcelona Women's Film Festival, Audience Award
Seattle Film Festivali, En İyi Yönetmen / Seattle Film Festival, Best Director

Deepa Mehta, Hindistan'da doğmuş, Yeni Delhi Üniversitesi'nde felsefe eğitimi görmüştür. Sinema kariyerine çocuk filmleri için senaryolar yazarak başlamıştır. 1991'de ikisi de toplumdaki dışlanmış iki adamın arkadaşlığını anlattığı ilk uzun metraj filmi Sam & Me'nin hem yapımcılığını hem de yönetmenliğini yapmıştır. 1993'te ikinci uzun filmi Camilla'yı çekmiştir. Üçüncü filmi Fire (Ateş)'in hem senaryosunu yazmış hem de yönetmenliğini ve yapımcılığını üstlenmiştir. Fire'in Hindistan'da gösterime girmesiyle; sinema salonları yakılmış, Deepa Mehta saldırılar ve ölüm tehditleriyle karşı karşıya kalmıştır. Fire'dan sonra Earth ve Water'ı çekerek üçlemesini tamamlayan Deepa Mehta Kanada'da yaşıyor.

Deepa Mehta was born in India and received a degree in philosophy from the University of New Delhi. She began her cinematic career writing scripts for children's films. In 1991, Mehta produced and directed her first feature film Sam & Me, the story of a friendship between two men, both outcasts of society. In 1993, Mehta directed her second feature film, Camilla. Her third feature film, Fire was written, directed and produced by her. By the screening of Fire in India, the movie halls were burnt down, Deepa Mehta was attacked and threatened by death. Completed her trilogy by making Earth and Water after Fire, Deepa Mehta lives in Canada.

Filmografi / Filmography

Water (2004), The Republic of Love (2003), Bollywood/Hollywood (2002) Earth (1998) Fire (1996), Camilla (1994), Sam & Me (1991), Martha, Ruth & Edie (1988), At 99: A Portrait of Louise Tandy Murch (1975)

Hint Kabaresi / *India Cabaret*

Hindistan / *India*

Yönetmen / Director: Mira Nair / Yapım Yılı: 1985 / Süre: 58' / Format: DVD, Renkli / Color / Senaryo / Script: Mira Nair / Yapım / Production: Mirabai Films Dünya Hakları / World Sales: Forum Films

India Cabaret, Hindistan toplumundaki "saygıdeğer" kadın ve "kirlenmiş" kadın kalıplarını inceleyen belgesel bir film. Filmdeki ana karakterler namuslu; itaatkâr, fedakâr anne ve eş prototipine uymazlar: kabare dansçılardır. Film, Hindistan'daki ahlaki değerleri ve bu değerlerin içlerinde barındırdıkları çelişkileri gözler önüne sermek için, bu kadınların marjinal yaşamlarına odaklanır. Film, yaşamları, toplumun katı ahlaki değerleri tarafından belirlenen 'kabul edilebilirlik' sınırlarının dışında kalan bireylerin yaşadığı gerilimleri ve besledikleri umutları anlatır.

"India Cabaret" is a documentary film that explores the stereotypes of the "respectable" woman and the "polluted" woman in Indian society. The main characters of the film do not conform to the prototype of the chaste, submissive, self-sacrificing figure of the Indian wife and mother: they are cabaret dancers. Their marginal existence becomes a vehicle for the film's examination of Indian values and some of its inherent contradictions. The film expresses some of the tensions and hopes of individuals whose lives fall outside the boundaries of acceptability established by a society's stringent moral values.

Ödüller / Awards

Atina Film Festivali, En İyi Film / Golden Athena Award, Athens International Film Festival

Global Village Film Festivali, En İyi Belgesel / Best Documentary, Global Village Film Festival

Amerikan Film Festivali, Blue Ribbon Ödülü / Blue Ribbon Award, American Film Festival

Mira Nair Yönetmen, yazar ve yapımcı olan Mira Nair, Hindistan'da doğmuş ve Delhi Üniversitesi ile Harvard'ta eğitim görmüştür. Sinemaya oyuncu olarak başlayan Nair daha sonra So Far From India ve India Cabaret gibi ödüller kazanan belgeseller çekmeye başlamıştır. İlk uzun metraj filmi Salaam Bombay! 1988 yılında En İyi Yabancı Film Oscar'ına aday gösterilmiş, Cannes Film Festivali'nde Camera D'or (En İyi İlk Film), Prix du Publique (En popüler film) ve uluslararası festivallerde 25 ödül daha kazanmıştır. Daha sonra Mississippi Masala, The Perez Family, Kama Sutra: A Tale of Love, My Own Country gibi uzun metraj filmler çekken Nair, 1999 Ağustos'unda The Laughing Club of India ile belgesel çekmeye geri dönmüştür. 2000 yazında, 30 günde çektiği Monsoon Wedding filmi dünya çapında büyük bir beğeni ve başarı elde etmiştir.

Film Director/Writer/Producer, Mira Nair was born in India and educated at Delhi University and at Harvard. She began her film career as an actor and then turned to directing award-winning documentaries, including So Far From India and India Cabaret. Her debut feature film, Salaam Bombay! was nominated for an Academy Award for Best Foreign Language Film in 1988; it won the Camera D'Or (for best first feature) and the Prix du Publique (for most popular entry) at the Cannes Film Festival and 25 other international awards. Subsequently making feature films such as Mississippi Masala, The Perez Family, Kama Sutra: A Tale of Love, My Own Country, Nair returned to the documentary form in August 1999 with The Laughing Club of India. Monsoon Wedding Nair shot in 30 days in the summer of 2000 reached a worldwide acclaim.

Filmografi / Filmography

Homebody/Kabul (2007), The Impressionist (2007), Gangsta M.D. (2006), The Namesake (2006), Vanity Fair (2004), Still, The Children Are Here (2003), 11'09"01 - September 11 (2002) (segment "India"), Hysterical Blindness (2002), Monsoon Wedding (2001), The Laughing Club of India (1999), My Own Country (1998), Kama Sutra: A Tale of Love (1996), The Perez Family (1995), The Day The Mercedes Became A Hat (1993), Mississippi Masala (1991), Salaam Bombay! (1988), Children of a Desired Sex (1987), India Cabaret (1985), So Far from India (1982), Jama Masjid Street Journal (1979)

Rani Hindustani

Hindistan / *India*

Yönetmen / Director: Priti Chandriani / Yapım Yılı: 2003 / Süre: 24' / Format: DVD – Renkli / Color / Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Deepti Gupta / Müzik / Music: Miko / Kurgu / Editing: Altaf Shaikh / Yapım / Production: Pace Productions / Dünya Hakları / World Sales: Pace Productions

Bu belgesel film, kendi kimliğini keşfetme sürecinde bir çok geleneğe başkaldıran bir kadının hikayesidir. Babasında ve sonradan da kocasında gördüğü duyarsızlıkla uzlaşamayarak isminden (Hemlata) sonra gelen iki soyadını da atar. Evlat edinme seçeneği kendisinden esirgendiği için gayrı, meşru bir çocuk doğurmayı seçer. Ve neredeyse tamamıyla erkeklerin hakimiyetindeki bir işe girme cesaretini gösterir: Kamyon şoförlüğü. Bugün Hindustani soyadı altında üvey annesi, erkek kardeşi ve bir arkadaşıyla birlikte yaşamaktadır.

This documentary film is the story of a woman who rebels against many traditions in the process of discovering her own identity. Unable to come to terms with male insensitivity experienced with her father and later, her husband, she disowns both their surnames. She chooses to have a child out of wedlock when the option of adopting one is denied her. She dares to take on a profession that is almost entirely male-dominated --- truck driving. Today she lives with her step mother, brother and a friend, under the name, Hindustani.

Ödüller / Awards

Dallas South Asian Festival, 2003, Jüri özel ödülü / Special Jury Award

Priti Chandriani Philadelphia'daki Temple Üniversitesi'nde (ABD) sinema okudu. İlk filmleri Glasshouses (pandomimcilerin dünyası üzerine), Kendo (dövüş sanatları ve meditasyon üzerine)

ve What is Art (sanat dünyası üzerine bir hiciv filmi) ele aldıkları konular dolayısıyla dikkate değer bir başarı elde etti. 1988'de Hindistan'a geri döndüğünde Pace Productions adlı bir yapım şirketi kurdu ve reklamlar, TV dizileri ve bağımsız belgeseller yapmaya başladı. Summer Rage (Katil Kern River üzerine) ve Dhada (Rajasthan'da oynanan eski bir oyun) adında belgeseller çekti.

Priti Chandriani studied film at Temple University in Philadelphia (USA). Her first movies, Glasshouses (about mime artists), Kendo (on martial arts and meditation), and What is Art (a satirical film on the world of art) where quite successful and attracted due notice because of themes they treated. When in 1988 she returned to India, she founded Pace Productions and started producing spots, TV series and independent documentaries. She made the documentaries Summer Rage (about the killer Kern River) and Dhada (about an ancient game played in Rajasthan).

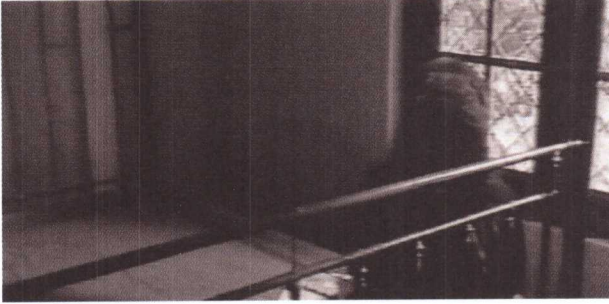
Filmografi / Filmography

Summer Rage (1987), Dhada 1990 (1993), Sambandh (1992), Ashgari Bai: Echoes Of Silence (1998), A Burden Of Love (1998), Thalassaemia (1999) , Rani Hindustani (2003)

Feda Ettiğimiz Çocuklar / *The Children We Sacrifice*

Hindistan / *India*

Yönetmen / Director: Grace Poore / Yapım Yılı: 2000 / Süre: 61' / Format: 16 mm-Renkli / Color / Senaryo / Script: Grace Poore / Yapım / Production: Shakti Productions / Dünya Hakları / World Sales: Shakti Productions

Hindistan, Sri Lanka, Kanada ve ABD'de çekilen bu belgesel film Güney Asya'daki kız çocuklarının maruz kaldığı 'ensest' üzerinedir. Yapımcının kendi hikayesi de dahil olmak üzere enseste maruz kalanların hikayeleri; Güney Asyalı psikiyatristlerle yapılan röportajlar, istatistiki bilgilerle iç içe anlatılır. Film, geleneksel olarak gizli tutulup üstü örtülen 'ensest'i çeşitli katmanlarıyla gözler önüne sermektedir.

Shot in India, Sri Lanka, Canada and the United States, this documentary film is about incest of South Asian girls. Survivors' narratives, including the producer's own story, are interwoven with interviews with South Asian psychiatrists and statistics. The film discloses the many layers of incest, traditionally shrouded in secrecy.

Ödüller / Awards

Atina Film Festivali, En İyi Film /
Golden Athena Award, Athens International Film Festival
Global Village Film Festivali, En İyi Belgesel /
Best Documentary, Global Village Film Festival
Amerikan Film Festivali, Blue Ribbon Ödülü /
Blue Ribbon Award, American Film Festival

Grace Poore Feminist yazar Grace Poore aynı zamanda kadınlara ve kız çocuklarına karşı uygulanan şiddete son verilmesi için çalışan bir video aktivistidir. Video

çalışmalarının çoğunda aile içi şiddet ve diğer baskı yöntemleri arasındaki kesişme noktaları üzerinde durur. ABD'de çeşitli toplumsal gruplar ve kampüs grupları için video gösterimleri ve atölyeler yapmaktadır. "Voices Heard Sisters Unseen" adlı belgeseli Avustralya, Kanada, Çin, Almanya, Malezya, Sri Lanka, Trinidad'taki çeşitli konferanslarda ve aile için şiddetle karşı yapılan atölyelerde gösterilmiş ve ABD'de şiddete maruz kalmış kadınlarla ilgili programlarda kullanılmıştır. Grace Poore video çalışmalarının yanı sıra Sri Lanka'da Kadınlara Uygulanan Şiddet ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler sözcüsü olarak çalışmıştır.

Grace Poore is a feminist writer and video activist who produces and uses the video against violence against women and girls. Much of her work questions problems where domestic violence calshes with the other oppressions. She does video presentations and offers workshops to community and campus groups in the US. Her documentary, "Voices Heard Sisters Unseen" has been screened at conferences and domestic violence workshops in Australia, Canada, China, Germany, Malaysia, Sri Lanka, and Trinidad and is used by battered women's programs around the U.S. In addition to video production, Grace Poore has worked as the Special Rapporteur on Violence Against Women for the United Nations in Sri Lanka.

Bölüm 2

Türkiye’de Kadınların Sinema Belleği /

Women’s Cinema Memory in Turkey

film
mor

Bu bölümü: bu yıl, Türkiye’de kadınların 1950-1990 yılları arasında çektiği uzun metraj-konulu filmlere ayırdık. / We reserved this section, this year, to feature films shot by women between 1950 and 1990.

Türkiye’de sinema tarihi kitapları, geleneksel bir biçimde 14 Kasım 1914’te Fuat Uzkınay’ın çektiği, ancak bugüne dek izine rastlanmamış Ayastefanos’da Rus Abidesi’nin Yıkılışı adlı filmi sinemamızın başlangıç filmi olarak kabul eder. Ama zamanla bu konuda da çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Sözgelimi Burçak Evren, çeşitli tanıklara, fotoğraflara, filmin kendisine ya da gazete haberine dayanarak, kanıtlarla Osmanlı sınırları içinde 1905, 1909, 1911 ve 1913 tarihlerinde de film çekildiğini öne sürmektedir. Osmanlı sınırları içinde çekilen ilk filmin tarihini ister 1905, ister 1914 olarak kabul edelim; bir kadının film çektiği tarih, Türkiye Cumhuriyeti’ne ve 1951 yılına denk düşmektedir. 1896’dan beri kadınların yönetmen olduğu Batı ülkeleriyle karşılaştırıldığında, bunun geç bir tarih olduğu kesin. Türkiye, kadın yönetmenlerin varlığı açısından özgül bir konuma sahiptir. ABD’nin tersine ilk yönetmenler Türkiye’de erken tarihlerde ortaya çıkmadığı gibi, toplam sayıları da çok azdır. Filmler zaten çok daha geç dönemlerde yapılmaya başlanmış, düzenli olarak film yönetme işi ancak 1950’lerden sonra olanaklı hale gelmiştir. Üretimin çok düşük olduğu, buna karşın filmlerin çekilebildiği 1950 öncesinde hiç kadın yönetmen yoktur. Yıldız olan Cahide Sonku, Muhsin Ertuğrul baskısından kurtularak 1949’da film yapımcısı olur ve 1951’de film yönetmeye başlar.

Önce Türk sinemasında kadın yönetmenlerin ve onların filmlerinin sayısını toplam sayılara oranlayalım ve yıllar içindeki dağılımını görelim:

Yıl	Toplam Film Sayısı	Kadınların Yönettiği Filmlerin Sayısı	Kadın Yönetmen Sayısı	Yönetmeni Kadın Olan Filmlerin Toplam Filmler Oranı
1914-1949	116	-	-	%0
1950-1959	545	3	1	%0.55
1960-1969	1710	14	3’ü yeni (3 kadın)	%0.82
1970-1979	2019	35	3’ü yeni (4 kadın)	%1.73
1980-1989	1124	14	2’si yeni (4 kadın)	%1.25
1990-2002	521	30	14’ü yeni (16 kadın)	%5.76
Toplam	6035	96	23	%1.6

Yukarıdaki tabloda Ağah Özgüç’ün sözlüklerindeki veriler kullanılmıştır.

Özgüç, 1995 yılına kadar toplam 376 yönetmenden söz eder. O halde bugüne dek Türk sinemasından dört yüze yakın yönetmen geçmiştir. Kadın yönetmenlerin sayısı ise yirmi üçü geçmez. Türk sinemasında 6000 dolayındaki film arasında kadınların yönettiği filmlerin sayısı ise yüzü geçmez. Dağılıma bakıldığında, 1990’lardan sonra kadın yönetmenlerin sayısının az da olsa hızlı bir şekilde arttığı görülmektedir.

Türkiye’de kadın yönetmenlerle ilgili literatürün yok denecek kadar az olduğu söylenebilir. Akademide kadın çalışmaları, sinemayla gerçek anlamda buluşup verimli çalışmalar çıkmadığı için söz konusu yirmi üç kadın yönetmenle ilgili basılı yayın bulmak da neredeyse olanaksızdır.

Yukarıdaki tabloda da görüleceği gibi sayılar (nedeni ne olursa olsun) ciddi bir cinsiyet ayrımının olduğunu gösteriyor. Sinemanın 'Dişil' Yüzü kitabı 2002'ye kadar getiriyordu kadın sinemacıların tarihini. Söz konusu kitapta 2002'den bu yana, yani son film olarak kaydettiğimiz Büyük Adam Küçük Aşk'tan bu yana değişen pek bir şey olmadı. Film çeken kadın yönetmenler son iki yıl içinde ne yazık ki Yeşim Ustaoglu dışında yoktu, o da Bulutları Beklerken'le bu sayıyı değiştirdi. Hatta o kitapta en yeni film olarak sözünü ettiğimiz Bulutları Beklerken'i tamamlanmadığı için listemize eklememiştik. Film, İstanbul Film Festivali'nin (2004) Ulusal Yarışma bölümünde Jüri Özel Ödülü ve en iyi kadın oyuncu ödülü (Rüçhan Çalışkur) aldı. Bulutları Beklerken, Berlin Film Festivali (2005) programına da alındı. Filmin uluslararası yolculuğunun sürmesini diliyoruz. Sibel Tunç'un gösterime girmeyen, İstanbul'da yaptığı gala sonucunda çok kötü eleştiriler alan ve ciddiye alınmaması gereken, Yeşim Tabak'ın sözleriyle "Tarifi mümkün olmayan berbatlıkta bir ev videosu" olan filmini ise, kötülüğünden değil de hiçbir yerde (yarışmalar vs. dahil) gösterime girmedeği için kaydetmemek daha doğru olacak. Ne de olsa alıp sandığınıza sakladığınızda filminizden kimsenin haberi olmaz; filmler de gösterilmek ve paylaşılmak için çekilir. Listemizdeki birçok film gösterim olanağı bulamadığı halde en azından ulusal yarışmalarda kendini gösterme fırsatı bulmuştur. Özetle, yılda 15-30 arasında film çekilen bir ülkede son iki yıl boyunca sadece Ustaoglu'nun filmi elimizde var. Ama biliyoruz ki Bicket İlhan da Handan İpecki de ve belki henüz bilmediğimiz bir iki yönetmen de yeni filmlerinin hazırlıklarını yapıyorlar; belki 2005 içinde onlardan birinin filmini izlemek mümkün olacak. 2004 yılında acı bir kaybımız oldu ve 18 Temmuz 2004'de Milas'ta en yaşlı kadın yönetmenimiz olan Feyturiye Esen'i kaybettik. Böylece sırayla sinemaya giren Cahide Sonku, Nuran Şener, Feyturiye Esen ve Bilge Olgaç olmak üzere 23 kadından dört kaybımız oldu. Yaşayan 19 kadın yönetmenimizin ne yazık ki büyük kısmı, bir gün yeniden film yapabilmeyi hayal etse de aktif olarak bu sektörde çalışmıyor. Hala film yapma uğraşı içinde olanlar bir elin parmaklarını geçmiyor. Bir de belki olumlu gelişme sayılabilir, yurt dışında film yönetmiş olan Ayten Kuyululu'nun yıllardır rüyası olan Broken Hill projesiyle (kitapta söz etmiştik) ilgilenen yapımcılar varmış, senaryo yeniden elden geçiyormuş, bunu da şimdilik ancak bu kadar söyleyebiliriz. Yeni yılın ilk kadın filmleri festivalinden şu dileğimiz duyulsun: Kayıplar vermeden çoğalalım, film yapalım ve yapılan filmleri yalnız bırakmayalım.

*Kaynak: Metin, Semire Ruken Öztürk'ün Sinemanın 'Dişil' Yüzü: Türkiye'de Kadın Yönetmenler (2004, Om yay.) adlı kitabının 33-35 ve 401-404. sayfalarından alınmıştır. Yazının son iki paragrafını yazar eklemiştir.

Books of history of cinema in Turkey traditionally regard "The Fall of the Russian Monument in Ayastefanos" by Fuat Uzkınay in November 14, 1914 as the first film. In time, some different points of view were suggested. For example, Burçak Evren, depending on the authority of various witnesses, photographs, films or newspaper articles, puts forth that some other films were made in 1905, 1909, 1911 and 1913 within the boundaries of the Ottoman empire. Whichever one we choose, the first film made by a woman in the Republic of Turkey was in 1951. Compared to the west, where women have been making films since 1896, it is obviously a very late date.

In Turkey, as opposed to the USA, the total number of women directors is very small. Also, they did not appear in the earlier period. Films in general began to be made in a much later period and gained regularity only after the 1950s. Before 1950 when the films were still rarely being made, there was no woman director. Cahide Sonku, who was a star, got away from Muhsin Ertuğrul's domination and became a film producer in 1949. Then in 1951 she began to direct films.

First, let us compare the number of women directors and their films with the total number and see their ratios within the years.

Yıl	Total Number of Films	The Number of Films by Women Directors	Number of Women Directors	Ratio of films by women directors to the total
1914-1949	116	-	-	0%
1950-1959	545	3	1	0.55%
1960-1969	1710	14	3 new (3 women)	0.82%
1970-1979	2019	35	3 new (4 women)	1.73%
1980-1989	1124	14	2 new (4 women)	1.25%
1990-2002	521	30	14 new (16 women)	5.76%
Total	6035	96	23	1.6%

The table above is by Agah Özgüç. Özgüç states the total number of directors as 376 until 1995. The number today is nearly 400. Still, the number of women directors does not exceed 23. The total number of films made by women in Turkey Cinema does not exceed 100 compared to the nearly 6000 total. Looking at the general rates within the years, it is seen that the number of women directors quickly increased after the 1990s, even though it is a still small number. Literature about women directors in Turkey is very little. Academic women's studies have neglected the cinema; thus, it is almost impossible to find any publication about the 23 women directors in question.

As can be deduced from the table above, a serious gender discrimination (whatever the reason) exists. The book *The "Feminine" Face of Cinema* tells the history of women filmmakers up to 2002. Since 2002, that is since *"Büyük Adam Küçük Aşk"*, no significant change occurred. Other than Yeşim Ustaoglu who raised the number with her film, *"Bulutları Beklerken"*, no woman director made a film in the last two years. Even though *"Bulutları Beklerken"* was mentioned as the newest film in that book, we didn't include it in our list because the film was not yet completed. The film won the Jury Special Award and the award for Best Actress (Rüçhan Çalışkur) in national competition in the Istanbul Film Festival (2004). *"Bulutları Beklerken"* was accepted into the program of the Berlin Film Festival (2005). We hope the international journey of the film will continue. As to Sibel Tunç's film which wasn't screened to the public: it was severely criticized after its premier in Istanbul by Yeşim Tabak as "an inexpressibly awful home video". There is no need to take it seriously. It will not be included in our list not because it is bad but because it has not been screened anywhere. After all, when you hide it in your trunk, nobody hears about your film, and films are made to be screened and shared. Although many films in our list did not have the opportunity to be screened, they appeared at list in national competitions. To sum up, in a country where 15-30 films are made in one year, we have only Ustaoglu's film by a woman director within the last two years. Yet, we know that both Bilet İlhan and Handan İpekçi, and maybe one or two directors we don't yet know about, have been busy preparing their films; perhaps it might be possible to see one of these in 2005.

On July 18, 2004, our oldest woman director, Feyturiye Esen passed away in Milas; it is a painful loss for us. Thus, we have lost 4 of the 23 women: Cahide Sonku, Nuran Şener, Feyturiye Esen and Bilge Olgaç. Unfortunately, most of the remaining 19 women directors do not work in this sector anymore. They may have hopes to make films again. The remaining few who still struggle to make movies do not amount to five. The news that some producers are interested in Ayten Kuyululu's project of *"Broken Hill"* may count as a positive development: it is rumored that the script is being reviewed. So much can be said for now. May our wish from this year's first Women's Film Festival be heard: let us grow in numbers, let us make films and let us keep an eye on the films.

Source: This text is from Semire Ruken Öztürk's book, *The 'Feminine' Face of Cinema: Women Directors in Turkey* (2004, Om), pp. 33-35, 401-404. The last two paragraphs of the text were added by the writer herself.

Semire Ruken Öztürk

Beklenen Şarkı / *The Awaited Song*

Türkiye / *Turkey*

Yönetmen / Director: Cahide Sonku / Yapım Yılı: 1953 / Süre: 90' / Format: 35 mm- siyah-beyaz/ back and white / Senaryo / Script: Sadık Şendil
Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Kriton İlyadis / Müzik / Music: Sadi İşılay / Kurgu / Editing: / Yapım / Production: Sonku Film
Oyuncular / Cast: Zeki Müren, Cahide Sonku, Hadi Ün

Zeki Müren yoksul müzisyeni Cahide Sonku zengin kızı oynamaktadır. Yoksul erkek zengin kıza aşık olur. Zengin kız da ona. Zengin kızın babası Zeki'ye para teklif ederek ' çık git hayatımızdan' der. Zeki parayı almaz ama çeker gider hayatlarından. Beklenen Şarkı, Zeki'nin babasına ait yarım bir bestenin diğer yarısıdır. Zengin kızın annesidir bestenin diğer yarısına sahip olan. Yani babasının aşık olduğu kadın. Film zengin kız- fakir oğlan hikayesinin 1953 yapımı ilk versiyonu...

In the film Zeki Müren plays the poor musician while Cahide Sonku is the rich girl. They fall in love. The rich girl's father offers money to Zeki telling him to get out of their lives. Zeki refuses the money but goes away. The Awaiting Song is the half of a composition belonging to Zeki's father. The rich girl's mother has the other half of the composition. She is the woman whom Zeki's father fell in love. The film made in 1953 is the first, version of the rich girl - poor boy story.

Cahide Sonku Sinemamızın ilk yıldız oyuncusu, aynı zamanda ilk kadın yönetmeni ve yapımcısı olan Cahide Sonku, 1916 Yemen'de doğdu. Asıl adı Cahide Serap olan Cahide Sonku, Cumhuriyet Özel Okulu'ndan sonra İstanbul Belediyesi Konservatuarı'na devam etti. 1932 yılında Şehir Tiyatroları'nda oyuncu oldu ve bir sonraki yıl, Muhsin Ertuğrul'un "Söz Bir Allah Bir" adlı filmiyle sinemaya adım attı. 1950'de Sonku Yapım Şirketi'ni kurdu ve 1951'de de Türkiye'nin ilk kadın yönetmeni olarak kamera arkasına geçti. 1948 yılında bıraktığı tiyatroya 1963 yılında dönen Sonku, 1970'e doğru hem tiyatroyu hem de sinemayı bıraktı.

Sonku, Yerli Film Yapanlar Cemiyeti'nin 1948 yılında düzenlediği bir yarışmada En Başarılı Karakter Oyuncusu Ödülü'nü aldı. 1951'de Talat Artemel ve Sami Ayanoglu'yla birlikte yönettiği ve yapımcısı olduğu "Vatan ve Namık Kemal" filmi, Sonku'ya En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'nü kazandı. Sonku, sinemaya yapımcı, oyuncu ve yönetmen olarak uzun yıllar emek verdi; sinemada Türkiye'nin ilk kadın yıldızı oldu. 1950'li yıllarda yönettiği ve oynadığı filmlerle 'baş tacı' edildi. Sinemayı bıraktıktan sonra yıllarca yoksulluk içinde ve yalnız yaşamak zorunda kaldı. Yine o yalnızlık ve yoksulluk içinde, sırlarıyla birlikte 18 Mart 1981'de aramızdan ayrıldı.

Film Cahide Sonku, the first actress to become a star in our cinema was also the first woman director and producer. She was born in 1916 in Yemen. Cahide Sonku, whose real name is Cahide Serap, studied in a private school and then went on to the Conservatory of İstanbul. In 1932, she joined the city theatre as an actress and, in the next year, entered into cinema, taking part in the film "Söz Bir Allah Bir" by Muhsin Ertuğrul. She established the production company "Sonku" in 1950 and started to make films as the first woman director of Turkey. Sonku, who gave up taking parts in plays in 1948, returned to the theatre in 1963. She quit both the theatre and the cinema in 1970.

Sonku won an Award of The Most Successful Character Actress, in a competition organized by The Society of Native Filmmakers in 1948. She won the Best Actress Award in 1951 with the film, "Vatan ve Namık Kemal" which she directed and produced together with Talat Artemel and Sami Ayanoglu. Sonku worked in the cinema as producer, actress and director for many years. She became the first star in Turkey, she was treated like a 'queen'. She had to endure privations and loneliness after she quit the cinema. In these dire conditions, she died in March 18, 1981.

Filmografi / Filmography

Vatan ve Namık Kemal (1951), Beklenen Şarkı (1953), Büyük Sır (1956)

Kaşık Düşmanı / *The Spoon Haters*

Türkiye / *Turkey*

Yönetmen / Director: Bilge Olgaç / Yapım Yılı: 1984 / Süre: 90' / Format: 35 mm-Renkli / Color / Senaryo / Script: Bilge Olgaç / Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Ümit Gülsoy / Müzik / Music: Mutlu Torun / Kurgu / Editing: Margot Löhlein / Yapım / Production: Tek Film / Oyuncular / Cast: Perihan Savaş, Halil Ergün, Mesut Engin

Bir köy düğünü sırasında meydana gelen tüp patlaması sonucu, çoğunluğu kadın ve çocuklar olan pek çok insan ölür. Köyde düğüne katılmayan tek bir kadın hayatta kalır. Köye, yaşanan tüp gaz felaketi üzerine film yapmak üzere bir Alman ekip gelir. Köyün yaşayan tek kadını, artık ruh sağlığını yitirmiş olsa da bu ekibin hilesini ilk fark eden olur...

In a village wedding, many die due to an explosion of gas, most of these people are women and children. The only survivor, a woman is the one who didn't attend at the wedding. A German group comes to the village to make a movie about the disaster. The only surviving from this explosion, though mentally incapacitated, is the first villager to detect the deceit of this group.

Ödüller / Awards

Altın Portakal, En İyi Senaryo / Golden Orange, Best Script
Creteil, En İyi Film Ödülü / Creteil, Best Film
Creteil, Basın Ödülü / Creteil, Press Award

Bilge Olgaç Yerli sinemanın dördüncü kadın yönetmeni olan Bilge Olgaç, ülkemizde "en çok film yöneten kadın yönetmen" sıfatını aldı. 1940 yılında Kırklareli Vize'de doğan Olgaç, 1962 yılında yazdığı "Kismetin En Güzeli" filmi yöneten Memduh Ün'e asistanlık yaptı önce. Daha sonra Halit Refiğ'in asistanı oldu ve ilk olarak 1965'te "Üçünüze de Mıhlarım"ı yönetti. Aynı yıl; "Babası Yaşayamam", "Sokaklar Yanıyor" ve "Krallar Kralı" filmlerinin yönetmenliğini üstlendi. 1980 öncesi, yönetmenlikte adını büyük ölçüde duyurduğu filmi, "Linç"(1970); en tartışmalı filmi ise Yılmaz Güney'in yazdığı "Bir Gün Mutlaka"(1975) oldu. Olgaç, sinema sektörünün içine girdiği kriz ve porno filmleri çekmek istememesi nedeniyle 1975-1984 yılları arasında televizyona reklam filmleri çekerek geçirdi. Çoğunun senaryosunu da yazdığı 37 filmi olan Olgaç, kadınların sorunlarını, sınıfsal sorunlarla ve ekonomik altyapıyla ilişkili olarak ele aldı.

Bilge Olgaç who is the fourth woman director of Turkish cinema, is also the most productive one. Born in 1940 in Vize, Olgaç firstly assisted Memduh Ün in 1962 in "Kismetin En Güzeli" whoscript she wrote. Later, she became Halit Refiğ's assistant. In 1965 she directed her first film "Üçünüze De Mıhlarım". In the same year, she directed the films "Babası Yaşayamam", "Sokaklar Yanıyor" and "Krallar Kralı" before 1980, she was well known as the director of "Linç" (1970). Her most controversial film was "Bir Gün Mutlaka" (1975) whose script was by Yılmaz Güney. She didn't want to make sex films during the crisis years of the cinema sector, so she spent the years between 1975-1984 making advertisement TV. In total, Olgaç made 37 films and she wrote most of the scripts. She dealt with women's problems, basing them on class and economic infrastructure.

Filmografi / Filmography

Üçünüze de Mıhlarım Babası Yaşayamam, Sokaklar Yanıyor, Krallar Kralı, Nikahsızlar, Garibanız Abiler, Kanunsuz Toprak, Silahsız Dövüşelim, Öksüz, Dertli Gönüm, Kanlı Şafak(1969), Linç(1970), Merhamet, İki Aşk Arasında, Kara Gün, Üçünüze Bir Mezar, Yaban Ali, Kanlı Öç, Kaderin Pençesi, Savulun Geliyorum, Tanrı Sevenleri Korur, Açlık, Bacım, Şöhret Budalası(1975), Bir Gün Mutlaka(1975), Kaşık Düşmanı, Yavrularım, Gülüşan, Üç Halka 25, Elif Ana - Ayşe Kız , İpekçe, Kızın Adı Fatma, Yarın Cumartesi, Gömlek, Aşkın Kesişme Noktası, Umut Hep Vardı, Kurşun Adres Sormaz , Bir Yanımız Bahar Bahçe

Dönüş / The Return

Türkiye / Turkey

Yönetmen / Director: Türkan Şoray / Yapım Yılı: 1972 / Süre: 95' / Format: 35 mm-Renkli / Color / Senaryo / Script: Safa Önal / Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Kaya Ererez / Müzik / Music: Yalçın Tura / Kurgu / Editing: Şerif Gören / Yapım / Production: Akün Film / Oyuncular / Cast: Türkan Şoray, Kadir İnanır, Bilal İnci

İlk yönetmenlik deneyimi olan Dönüş'te, Türkan Şoray, Almanya'ya gidenlerin ardında kalan, onları bekleyen kadınlardan birinin hikayesini anlatıyor. Gülcan ve İbrahim'in bir çocukları vardır. İbrahim, tarlalarının borcunu ödeyebilmek için Almanya'ya gitmek zorunda kalınca, Gülcan çocuğuyla yalnız kalır. Ona 'sahip olmak isteyen' Reşit Ağa da yalnızlığını fırsat bildiği Gülcan'ı taciz etmeye başlar. Dönüş, Gülcan'ın türlü eziyetlere direnmesinin öyküsü...

Türkan Şoray's first directing experience Dönüş, tells the story of a woman who is left behind by her husband who migrates to Germany and waits for him. Gülcan and İbrahim have a child. When İbrahim is obliged to migrate to Germany to pay his debts, Gülcan is left alone with her child. Reşit Ağa who desires Gülcan starts to harass her. "Return" is the story of Gülcan's resistance...

Ödüller / Awards

Moskova, Özel Ödül / Moscow, Special Award

Türkan Şoray 1945 İstanbul doğumlu olan Türkan Şoray, 1960 yılında oyuncu olarak sinemaya başladığı için okulunu bitiremedi. Oyunculuğa başlama hikayesi de bir hayli ilginç olan Şoray, Türker İnanoğlu'nun yönettiği "Köyde Bir Kız Sevdim" adlı filminde oynayan komşu kızı Emel Yıldız'ı sette izlemeye gittiğinde 'keşfedildi'. Emel Yıldız yerine başrolü o oynadı. "Selvi Boylum Al Yazmalım", "Acı Hayat", "Vesikalı Yarım", "Mine", "Hayallerim, Aşkım ve Sen" gibi birçok filmdeki oyunculuğuyla hafızlarda yer etti. Oynadığı birçok filmin yanı sıra 1972-1981 yılları arasında yönetmenliğini üstlendiği dört filmin de başrollerinde yer aldı. 45 yıllık sinema yaşamında sayısız filmde oynamış, bazılarında hem oynamış hem yönetmiş, hem de senaryolarına imza atmıştır. Türkiye sinemasının 'mit'lerinden Türkan Şoray'ın gözlerine şarkılar, adına kitaplar yazılmış, ona Türkiye sinemasının "sultan"ı ünvanı verilmiş. TV ve sinema filmlerinde oynamaya devam ediyor.

Born in İstanbul in 1945, Türkan Şoray did not complete her schooling because she became an actress in 1960. The story is interesting: Şoray was "discovered" when she went to the film set to watch Emel Yıldız, a neighbour, who played in the film "Köyde Bir Kız Sevdim" by Türker İnanoğlu. She got the leading role. She became very popular after films like "Selvi Boylum, Al Yazmalım", "Acı Hayat", "Vesikalı Yarım", "Mine", "Hayallerim, Aşkım ve Sen". She has starred in many films as well as playing the leading roles of four films she directed herself between 1972 and 1981. She has also written scripts. Being one of the "myths" of Turkish cinema, songs were composed for her eyes, books were dedicated to her, does she beacem the "sultan" of Turkish cinema. She continues to act in TV and cinema films.

Filmografi / Filmography

Dönüş (1972), Azap (1973), Bodrum Hakimi (1976), Yılanı Öldürseler (1981)

Benim Sinemalarım / *My Cinemas*

Türkiye / *Turkey*

Yönetmen / Director: Fûruzan-Gûlsûn Karamustafa / **Yapım Yılı:** 1990 / **Süre:** 115 / **Format:** 35 mm -Renkli / **Color / Senaryo / Script:** Fûruzan / **Görüntü Yönetmeni / Cinematographer:** Ertuğ Şenkay / **Müzik / Music:** Selim Atakan / **Kurgu/Editing:** Mevlüt Koçak / **Yapım / Production:** Mine Film / **Oyuncular / Cast:** Hülya Avşar, Sema Aybars, Yaman Okay

Hülya Avşar'ın canlandığı Nesibe, 1960'lı yılların İstanbul'unda kentin kenar bir mahallesinde yaşar. Kentin kenar mahallelerinde yaşayan yaşlıların özlemlerini paylaşmakta: gezmek, eğlenmek en çok da sinemaya gitmek istemektedir. Yoksulluğun ve ataerik geleneklerin sınırlarından bir çıkış yolu arayan Nesibe, son çare olarak kendinden yaşlı erkeklerle para karşılığında çıkmaya başlar. Ancak genç kız, ne kadar çabalasa da, bulduğu bu çıkış yolunun sonu umduğu gibi olmayacaktır....

Nesibe played by Hülya Avşar lives in a slum of İstanbul in 1960s. She longs for the same things like the girls of her age group who live in the slums of the city: she wants to enjoy herself and, mostly, to go to the movies. Trying to deal with the poverty and the restrictions of patriarchal traditions, Nesibe begins to go out with older men in return for money. In spite of her struggles, her end will not be as she has hoped...

Ödüller / Awards

Tahran Film Festivali, Jüri Özel Ödülü / Tahran, Special Jury Award

Gûlsûn Karamustafa 1946 yılında

Ankara'da doğan Gûlsûn Karamustafa, 1969'da Güzel Sanatlar Akademisi resim bölümünden, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun

atölyesinden mezun oldu. Bir süre İstanbul Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu'nda asistan ve öğretim görevlisi olarak çalıştı. Yurtiçi ve yurtdışında çok sayıda kişisel sergi açan sanatçı, çeşitli bienal ve karma sergilere de katıldı. Sinemayla tanışması, 1984 yılında Atıf Yılmaz'ın yönettiği "Bir Yudum Sevgi" filmindeki sanat yönetmenliğiyle gerçekleşti. Tek filmi, Fûruzan'la birlikte yönettiği "Benim Sinemalarım", sinemamızdaki ilk kadın ortaklığı oldu. Bazı sahneleri Fûruzan bazılarını da Karamustafa çekmiş. Film; ulusal festivaller dışında, Fransa, Kanada, Mısır, İran, ABD, Japonya, Almanya, Belçika ve Hindistan'da çok sayıda festivale katıldı, ödüller aldı.

Born in 1946 in Ankara, Gûlsûn Karamustafa graduated from the The Department of Painting in the Academy of Fine Arts where she studied in Bedri Rahmi Eyüboğlu in 1969. For a while, she worked in the İstanbul School of Applied Fine Arts as an assistant and instructor. She has had numerous private exhibitions in Turkey and abroad. She has participated in various biennials and mixed exhibits. She began to work in the cinema sector as an art director in the film "Bir Yudum Sevgi" by Atıf Yılmaz in 1984. Her only film, "Benim Sinemalarım", which she co-directed with Fûruzan, was the first partnership of women in our cinema, some scenes were shot by Fûruzan and some by Karamustafa. In addition to national festivals, the film participated in many others in France, Canada, Egypt, Iran, USA, Japan, Germany, Belgium and India, and won awards.

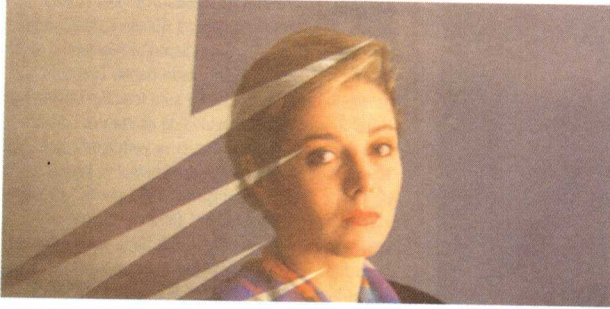
Fûruzan, 1935 yılında İstanbul'da doğdu. Küçük yaşta babasız kalan Fûruzan, 1946 yılında Yalova Demir Köyü İlkokulu'nu bitirdi. Geçim sıkıntısı yüzünden ortaokulu yarıda bıraktı. Bir süre tiyatrodan çalıştıktan sonra tümüyle edebiyata yöneldi. 1981 yılında Ömer Kavur'dan gelen öneri üzerine, aynı adlı öyküsünden Ömer Kavur'la birlikte senaryolaştırdığı ve Kavur'un yönettiği "Ah Güzel İstanbul"la sinemaya girdi. Daha sonra kendisinin kaleme aldığı "Benim Sinemalarım" öyküsünü senaryolaştırdı ve Gûlsûn Karamustafa ile birlikte filmin yönetmenliğini üstlendi.

Fûruzan was born in 1935 in İstanbul. She lost her father when a child. She graduated from Yalova Demir Köyü Primary School. She could not finish secondary school because of privations. After working in theatres for a while, she devoted herself to literature. She started to work for the cinema in 1981 with Ömer Kavur. They co-wrote the script from her story "Ah Güzel İstanbul". Ömer Kavur directed it. Later, Fûruzan wrote the script of her story "Benim Sinemalarım". She directed the film with Gûlsûn Karamustafa.

Dünden Sonra Yarından Önce / *After Yesterday Before Tomorrow*

Türkiye / *Turkey*

Yönetmen / Director: Nisan Akman / Yapım Yılı: 1987 / Süre: 100' / Format: 35 mm – renkli/color / Senaryo / Script: Eriş Akman / Görüntü Yönetmeni / Cinematographer: Erol Sayıbaşı / Müzik / Music: Onno Tunç / Yapım / Production: Eks Film / Oyuncular / Cast: Zuhâl Olcay, Eriş Akman, Sedef Ecer

Filme, biri reklam, diğeri televizyon yönetmeni olan evli bir çiftin ilişkileri, iletişimsizlikleri ve ayrılışları anlatılır. Televizyon yönetmeni olan kadın, önceleri, kocasının isteklerini yerine getirmeye çalışsa da, mutsuzluğunu, kendisine güvenini yitirini hissedince, çözümün bu olmadığına karar verir. İşine geri döner, kadın haklarını savunan programlar hazırlar. Kocasını ve evliliğini arkasında bırakır ve yaşamını dilediğince düzenlemeye koyulur...

In the film, the lack of communication between a married couple, an advertisement director and a TV director, their break up is displayed. The woman the TV director, first tries to oblige her husband's wishes but when she realizes her unhappiness and loss of self-confidence, she decides to go back to her job. She starts to prepare programs defending women's rights. She leaves her husband and marriage behind; and sets out to live her life as she wishes...

Ödüller / Awards

Ankara Film Festivali, En İyi Kadın Oyuncu, En İyi Müzik, En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu / Ankara Film Festival, Best Actress - Best Music - Best Supporting Actress

Nisan Akman 1958 yılında Ankara'da doğdu. Lise eğitimini İstanbul'da tamamladıktan sonra, birçok filmde, kamera asistanı daha sonra rejisi asistanı ve 1977-1979 yıllarında İstanbul Televizyonu'nda çeşitli drama ve belgesel filmlerinde program yapım yardımcısı olarak çalıştı. 1985 yılı sonuna kadar fotoğrafçılık ve çeşitli reklam şirketlerinde prodüktörlük yaptı. 1986 yılında ilk uzun metrajlı filmi "Beyaz Bisiklet"i yönetti.

She was born in 1958 in Ankara. After college, she worked as a camera assistant and then as an assistant director in many films. Between 1977 and 1979, she worked as the assistant program producer for various drama and documentary films in İstanbul Television. Until the end of 1985, she worked as producer in various photography and advertisement companies. She directed her first feature film "Beyaz Bisiklet" in 1986.

Filmografi / Filmography

Bir Kırık Bebek (1987), Beyaz Bisiklet (1986), Dünden Sonra Yarından Önce (1987)

Özel Bölüm 1

Feminist Film Eleştirisi - Laura Mulvey /

Feminist Film Criticism – Laura Mulvey

film
mor

Laura Mulvey, 15 Ağustos 1941 tarihinde Oxford'da dünyaya geldi. Oxford Üniversitesi'nde tarih eğitimi aldıktan sonra, 1970'lerde bir film teorisyeni olarak saygınlık kazandı. Mulvey'in bu dönemde Spare Rib ve Seven Days gibi süreli yayınlarda yazıları yayımlanıyordu. İlk dönem eleştiri yazıları, izleyicilerin teşhislerini ve bu teşhislerin erkek bakış açısı ile ilişkisine dair soruları irdeliyordu. Bu yazılar, özellikle de 1975 tarihli inceleme yazısı Visual Pleasure and Narrative Cinema (Görsel Haz ve Anlatı Sineması), feminist film teorisinin meşru bir inceleme alanı haline gelmesinde önemli rol oynadı.

Mulvey, 1974 - 1982 yılları arasında, Peter Wollen ile birlikte altı teorik filmin senaryosunu yazdı ve yönetmenliğini üstlendi. Bu filmler feminist teori, göstergebilim, psikanaliz ve sol siyaset konularıyla ilgiliydi. Bu filmlerden ilki Penthesilea: Queen of the Amazons (1974), Mulvey'in yazılarının merkezinde bulunan kaygıları, kadınların ataerkil söylemlerle, simgesel dil ve erkek fantezileriyle olan ilişkilerini inceliyordu. Penthesilea, Jean-Luc Godard gibilerin öncülüğünü üstlendiği bir tarza yönelik deneysel bir hamle idi. Filmin, karşı-sinema tarzı ve amansız didaktik yaklaşımıyla, kısıtlı sayıda izleyiciye ulaşması kaçınılmazdı.

Mulvey ve Wollen'in işbirliğiyle gerçekleşen filmlerin en etkileyicisi Riddles of the Sphinx (1977), avant-garde filmlerin kadın deneyimlerinin açığa çıkarılabileceği bir alan olduğu düşüncesini ortaya atıyordu. 360 derecelik kamera hareketleri ve çarpıcı yapısal yeniliklerin göze çarptığı film, bir annenin kimlik kaybı ve arayışını tasvir ediyordu. Sonuçta ortaya zeka yüklü, çarpıcı ve güçlü bir film çıkmıştı.

Amy Johnson'ın anısına çekilen AMY! (1980) ise, Mulvey ve Wollen'in daha önceden üzerinde çalıştıkları temaların daha kolay erişilebilir bir yeniden yapımı. Geleneksel bir hayat hikayesi filmi olmaktan çok uzakta olan AMY!, sembolik anlatımıyla dikkat çekiyor.

Crystal Gazing (1982), Mulvey ve Wollen'in önceki filmlerinde görülen biçimsellikten uzakta. Daha önceki filmlere göre daha akıcı ilerleyen Crystal Gazing'de pek çok ilginç ayrıntı bulunuyor. Film, Thatcher dönemi Londra'sını anlatıyor.

Crystal Gazing'den sonra çekilen Frida Kahlo and Tina Modotti (1983) ve The Bad Sister (1983)'dan 1991'e dek film yapımlarına uzak kaldı. 1991'de solo projesi Disgraced Monuments'in yapımına başladı. Bu filmde komünizmin yıkılışı sonrasında Sovyetler Birliği'ndeki anıtların yazgısını inceliyordu.

Laura Mulvey, Londra Üniversitesi'ndeki Birkbeck College'da film ve medya araştırmaları kürsüsünde profesör olarak çalışıyor.

Laura Mulvey was born in Oxford on 15 August 1941. After studying history at St. Hilda's, Oxford University, she came to prominence in the early 1970s as a film theorist, writing for periodicals such as *Spare Rib* and *Seven Days*. Much of her early critical work investigated questions of spectatorial identification and its relationship to the male gaze, and her writings, particularly the 1975 essay *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, helped establish feminist film theory as a legitimate field of study.

Between 1974 and 1982 Mulvey co-wrote and co-directed with Peter Wollen, six projects: theoretical films, dealing in the discourse of feminist theory, semiotics, psychoanalysis and leftist politics. The first of these, *Penthesilea: Queen of the Amazons* (1974) explored concerns central to Mulvey's writings: the position of women in relation to patriarchal myth, symbolic language and male fantasy. *Penthesilea* represents an experimental British venture into territory pioneered by the likes of Jean-Luc Godard. With its counter-cinema style and relentlessly didactic approach, however, its appeal was inevitably limited to a restricted audience.

The most influential of Mulvey and Wollen's collaborative films, *Riddles of the Sphinx* (1977), presented avant-garde film as a space in which female experience could be expressed. Remarkable formalistic innovation, notably 360-degree pans, inform the film's content, describing a mother's loss of and search for identity. The result is a challenging, forceful and intelligent film.

AMY! (1980), a tribute to Amy Johnson, is a more accessible reworking of themes previously covered by Mulvey and Wollen. Far from a conventional biopic, the aviator is used as a symbolic figure, her journey exemplifying the transitions between female and male worlds required by women struggling towards achievement in the public sphere.

Crystal Gazing (1982) represented a departure from the emphatic formalism of Mulvey and Wollen's earlier films. It demonstrated more spontaneity than previous works, both in performances and in the storyline, elements of which were left undecided until the moment of filming. Bleak, but with playful touches, this representation of London during the Thatcher recession was generally well received.

After *Frida Kahlo* and *Tina Modotti* (1983) and *The Bad Sister* (1983) Mulvey did not return to film-making until 1991. Production began on her solo project *Disgraced Monuments*, an examination of the fate of revolutionary monuments in the Soviet Union after the fall of communism.

Laura Mulvey is Professor of Film and Media Studies at Birkbeck College, University of London.

Eleanor Burke'n Reference Guide to British and Irish Film Directors çalışmasından derleyen ve Türkçe'ye çeviren:

Gamze Deniz

Laura Mulvey Filmleri / Laura Mulvey Films

AMY! / İngiltere / England

Film, 1930'da Londra'dan Avustralya'ya tek başına uçan ilk kadın pilot olan Amy Johnson'un anısına çekilmiş. Ama bir biyografi olmaktan öte, sembolik anlatımıyla sıra dışı bir film. Kadın pilot imgesi ve bu kadının başarısı karşısında halkın gösterdiği tepki üzerine giden film, bir kadın kahramanın rolü ve toplumsal cinsiyet kalıplarına meydan okumanın zorluğu üzerine sorular soruyor.

Yönetmen: Laura Mulvey, Peter Wollen

Yapım Yılı: 1980

Süre: 34'

Format: Beta SP, Renkli

The film was made to commemorate Amy Johnson's solo flight from London to Australia in 1930. But it is beyond being a biography; it is an extraordinary film with its symbolical narration. The film uses the image of the woman flyer and the public response to her achievement to raise questions about the role of a heroine and the difficulty of challenging gender stereotyping.

Frida Kahlo & Tina Modotti / İngiltere / England

Bu belgesel film, biri ressam, öteki de fotoğrafçı olan iki yetenekli kadının, Frida Kahlo ve Tina Modotti'nin yaşamlarından kesitler sunuyor. Ortak noktaları kadar, birbirlerinden farklı özellikleri de fazla olan Kahlo ve Modotti'nin yolları Meksika'da kesişiyor. Bu iki kadın sanatçı, Meksika devriminin hareketli atmosferinde, 1920'lerdeki şiddetli bir yenilenme ve kültürel uyanış döneminde buluşuyorlar. Her ikisinin de fiziksel ön yargılar ve toplumsal baskılarla mücadele etmek için buldukları enerji, sanatlarında halen görülebiliyor. Bu kısa film, bu enerjinin dayandığı temelleri de açıklıyor.

Yönetmen: Laura Mulvey

Yapım Yılı: 1982

Süre: 30'

Format: Beta SP, Renkli

This documentary film presents episodes from the lives of two talented women, Frida Kahlo, a painter and Tina Modotti, a photographer. Despite all they both had in common, their lives and work were strikingly different and their paths crossed in Mexico. These two artists meet in the active atmosphere of the Mexican revolution, in a period of intense renovation and cultural awakening in 1920s. The energy that each found to combat physical prejudices and social oppression survives in their art. This short film also tells us about the basis of this energy.

Devrilen Anıtlar / *Disgraced Monuments* / İngiltere / England

Devrilen Anıtlar, siyaset/ideolojilerin anıtlar üretme eğilimleri ve siyasal/ideolojik değişim zamanlarında bu anıtların başına gelenleri anlatan bir belgesel. Moskova'da, 1991 Ağustos'unda Jersinski heykeline yapılan saldırı ile Ocak 1992'de komünizmin sona ermesine kadar geçen dönemde çekilen film o sıra yaşanan putkırıcılığı, 1917 Sovyet Devrimi'nden itibaren ard arda gelen putkırıcılık geleneğinin içine yerleştiriyor. Film, arşiv görüntüleriyle bu anıtların ilk açılış törenleri ile yıkılışları arasındaki tezatı gözler önüne seriyor.

Yönetmen: Laura Mulvey

Yapım Yılı: 1992

Süre: 30'

Format: Beta SP, Renkli

Disgraced Monuments is a documentary about the politics/ideologies' inclination of creating monuments and fate of this monuments. Filmed in Moscow between the attack on the statue of Dzerzhinsky in August 1991 and the end of communism in January 1992, the film locates the contemporary wave of iconoclasm within the tradition of successive iconoclasm since the 1917 Soviet Revolution. The film contrasts the scenes of desecration with the statues' original unveiling, using archive footage.

Özel Bölüm 2

Atölyemor: Kadınların Sinema Atölyesi / *Atölyemor: Women's Cinema Workshop**

film
mor

*Kagider – Kadın Fonu'nun katkılarıyla / Trough the support of the Kagider-Women's Found

KADIN FONU
KAGIDER - Kadın Girişimci Derneği
WOMEN'S FUND - Women Entrepreneurs Association

Atölyemor Programı / The Program of Atölyemor

1- 15 Temmuz 2004 / July 1-15, 2004

Film Okuma Atölyesi / Film Reading Workshop

Bu atölyede 15 film izlendi; Hülya Uğur Tanrıöver'in kolaylaştırıcılığında dört film okuması gerçekleştirildi. Fifteen films were seen in this workshop. Four film readings were held by the moderator Hülya Uğur Tanrıöver.

16- 30 Temmuz 2004 / July 16-30, 2004

Hazırlık Atölyesi / Preparation Workshop

Esra Biryıldız'dan film örnekleri eşliğinde sinemanın temel kavramları ve sinema tarihi bilgisi alan katılımcılar, Işıl Özgentürk ile ilk senaryo pratiklerini gerçekleştirdiler. Yeşim Ustaoglu'yla bir filmin yapma süreçlerine dair deneyim paylaştılar. Hazırlık atölyesinin sonunda, birer saatlik çekim ve kurgu sürelerinde birer dakikalık deneme filmleri hazırladılar. Esra Biryıldız held seminars on the basic concepts of cinema and cinema history with the help of samples from films. Participants had their first scriptwriting practice with Işıl Özgentürk. Yeşim Ustaoglu shared her experiences related making of a film. At the end of the seminar, each person had two make a one-minute trial film in one hour's shooting and editing.

Ağustos 2004 / August, 2004

Senaryo Atölyesi / Scriptwriting Workshop

Serpil Kirel'in danışmanlığında yürütülen Senaryo Yazım Teknikleri seminerlerinin ardından katılımcılar senaryolarını ve çekim senaryolarını hazırladılar.

Serpil Kirel was the advisor fo scriptwriting techniques. The participants wrote their treatment and scripts under her guidance.

1 Eylül – 15 Ekim 2004 / September 1-October 15, 2004

Çekim Atölyesi / Shooting Workshop

Çekim ihtiyaçları ve takvimi belirlendi; mekanlar belirlendi; ekip ve ekipman organizasyonu yapıldı... Çekimler her film ekibi için ayrı günlerde yapıldı, filmler ekipler arası işbirliğiyle çekildi.

The necessary items for the shootings were chosen. Each group was assigned a date. Localities were determined, and group equipments were organized... Each film group shot their film on a different day, receiving help and cooperation from the other groups.

Atölyemor: Kadınların Sinema Atölyesi / Atölyemor: Women's Cinema Workshop

15 Ekim 2004 - 30 Kasım 2004 / October 15 – November 30, 2004

Kurgu Atölyesi / Editing Workshop

Kurgu hazırlıkları ve 'kaba kurgu'ların ardından kurgular Vipsaş, Rectime ve Filmmor'da tamamlandı.
After the preparations for the editing the pre-editing and editing was completed in Vipsaş, Rectime and Filmmor.

Tanıtım / Promoting

Atölyemor ekibi filmlerin basın kitlerini hazırladı, Rafineri afiş ve katalog tasarımı yaptı.

The Atölyemor group prepared the press kits for the media. Rafineri designed the posters and the catalogue.

Dağıtım / Distribution

İlk gösterimler: 3. Filmmor Kadın Filmleri Festivali ve 8. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nde. Filmmor, filmlerin ulusal ve uluslararası dağıtım çalışmalarını sürdürecektir...

First screenings in the Third Filmmor Women's Film Festival and the Eighth

Flying Broom Women's Film Festival. Filmmor will be responsible for the national and international distribution of the films.

Atölye Danışmanları / Workshop Advisors

Buket İlhan - Çekim - Drama / Shooting - Drama

Esra Biryıldız - Hazırlık / Preparation

Gülşenem Çobaner - Kurgu / Editing

Gülşen Duran - Kurgu / Editing

Hülya Uğur Tanrıöver - Film Okuma / Film Reading

Işıl Özgentürk - Hazırlık / Preparation

Serpil Kirel - Senaryo / Scriptwriting

Şehbal Şenyurt - Çekim - Belgesel / Shooting-Documentary

Yeşim Ustaoglu - Hazırlık / Preparation

Atölyeye Katkıda Bulunanlar / Supporters

İletişim Kitabevi

MÜ. İletişim Fakültesi

Vipsaş

Rectime

Rafineri

Aritab

ve /and

Aylin Ç. Duyal

Mehmet Ali Nuroğlu

Tuğrul Paşaoğlu

Bora Altun

Mehmet Burak Elhan

Tuna Palabıyıköğlu

Fadıl Hergün

Minu İnkaya

Yılmaz Özyanık

Gamze Ciner

Sinan Binay

Günşel Sipahi

Suat Koyuncu

Lale Bakırezer

Şengül Akcar

Atölyemor: Kadınların Sinema Atölyesi / *Atölyemor: Women's Cinema Workshop*

Organizasyon / Organisation

Filmmor Women's Cooperative

Koordinasyon / Coordination

Melek Özman:

'Atölyemor, Türkiye sinemasında, kadınların yüzde beşlerde olan katılma oranlarını artırabilmek, kadınların sinemada kendilerini daha çok ifade edebilmesini sağlamak amacıyla oluşturulan bir sinema atölyesi. Bu yüzden kadınlara olumlu ayrımcılık yapan, kadınlara mahsus bir sinema atölyesi.

1 Temmuz 2004'te başlayan Atölyemor, Filmmor'un girişimiyle başladı ama Türkiye'de sinema yapan, çalışan, yazar kadınların gönüllü katkısıyla var oldu. Pratik ya da akademik sinema deneyim, birikim ve olanaklarını atölye katılımcılarıyla paylaşan atölye danışmanlarının yanı sıra birçok kadın ve erkek kişi ve kurumun da atölyenin gerçekleşmesinde katkısı oldu. Yani atölye geniş bir dayanışma ağıyla gerçekleşti.

Atölyeyi duyurduktan sonra, gelen başvuruların yoğunluğuyla da, kadınların kendini ifade etmeye duyduğu ihtiyacın yakıcılığına, bir kez daha tanıklık ettik. İlk başvurudan on beş kadın atölyeye katılabilirdi. Mekan, sayı, ekipman gibi katılım sınırlarına hep beraber üzüldük ve katılmayanlarla birlikte olma dileklerini bir sonraki atölye dönemine erteledik.

Atölye katılımcıları ve danışmanlarıyla, birlikte düşündük, tartıştık, denedik, vaz geçtik, ısrar ettik, heyecanlandık, yorulduk, terledik... Sonuçta üretilen filmler, o filmlerin ekiplerinin kendilerini ifade etme çabası. Bizler hem onların kendilerini ifade etme çabalarına, hem onlarla birlikte üretme ve paylaşma deneyimine ortak olduk; o sırada onlarla olmaktan keyif aldık, öğrendik. Ve umarız, daha çok kadının deneyimlerini sinemaya ve yaşama yansıtmaya çabası sırasında orada onlarla olabiliriz...'

Atölyemor is a cinema workshop, which was established in order to increase women's participation in cinema, which is about 5% in Turkey, and also to support more women who wish to express themselves in cinema. That is why we make a positive discrimination for women. Therefore, it is a cinema workshop reserved only for women.

Atölyemor started in July 1, 2004. It was established by the enterprise of Filmmor, but it maintained its existence through the voluntary support of women who make films / study cinema / write about cinema in Turkey.

As well as the advisers who shared their cinema experiences and knowledge, the participants, other women and men contributed so that the workshop gained substance. In short, the workshop was realised by an extensive network of solidarity. After announcing the workshop, we witnessed once again the dire need of women to express themselves. The first fifteen women, who applied where accepted to the workshop. We all regretted the limits of space, of participants and of equipment. We are looking forward to meeting in the coming workshops.

The participants, advisers and the Filmmor team thought, discussed, tried, gave up, insisted, got excited and tired together. Consequently, the films, which were produced, resulted from the group's efforts to express themselves. We shared their experiences of expressing themselves and also their efforts of production. It was fun to be there then. And we hope, as more women try to convey their experiences to the cinema and to life in general, we shall be there with them...

Atölyemor 2004 / *Workshoppurple 2004*

Türkiye / *Turkey*

Film Ekibi / Filmmakers: Melike Tümer, Özlem Özmen, Ülkü Songül / Yapım Yılı: 2004 / Süre: 25' / Format: DV-Renkli / Color / Müzik / Music: Murat Hasarı / Yapım / Production: Filmmor Kadın Kooperatifi

Bu film, Atölyemor: Kadınların Sinema Atölyesi'nde biraraya gelen kadınların atölye ve film yapma süreçlerinin belgeseli. Atölyemor 2004 döneminin kamera arkası...

This film is the documentary of the cinema by the women of Atölyemor: Women's Cinema Workshop. It is the behind-the-camera of Atölyemor 2004.

Ülkü Songül 1981 yılında Artvin'de doğdu. Karadeniz Teknik Üniversitesi İşletme bölümünü bitirdi. Filmmor grubu gönüllülerinden de olan Ülkü Songül'ün ilk filmi.

She was born in Artvin in 1981. She graduated from Karadeniz Technical University, Department of Business Administration. She is a volunteer of Filmmor Group. This is her first film.

Melike Tümer 1981 yılında İzmir'de doğdu. 2004'te Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nü bitirdi. "Dipsiz Kuyu" adlı kadın fanzininden sonra "Akıllara Zarar" adlı

kadın dergisini çıkaranlardan oldu. Şu an serbest gazetecilik yapıyor. Bu ilk filmi.

She was born in İzmir in 1981. In 2004, she graduated from Marmara University, Faculty of Communication, Department of Journalism. After the women's fanzine called Dipsiz Kuyu, she joined the publishers of women's magazine, Akıllara Zarar. She is a freelance journalist now. This is her first film.

Özlem Özmen 1981, Denizli doğumlu. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon Bölümü'nden 2004 yılında mezun oldu. "Ronaldo ve Kasilyas" ile "Sabırsız" isimli kısa metrajlı

filmlerde yapım sorumlusu, yönetmen yardımcısı ve senarist olarak görev aldı. Yasak Kült, Dipsiz Kuyu fanzinlerinin ardından Akıllara Zarar kadın dergisi ve grubunda yer alıyor. Metin yazarlığı ve serbest gazetecilik yapıyor.

Born in Denizli, in 1981. In 2004, she graduated from Marmara University, Faculty of Communication, Department of Radio -Television. She worked as production supervisor, assistant director and scriptwriter in the short films Ronaldo and Kasilyas and Sabırsız. After the fanzines Yasak Kült and Dipsiz Kuyu, she joined the women's magazine and group Akıllara Zarar. She works as a text writer and freelance journalist.

Dona Kalan / *Reduced to Drawers*

Türkiye / *Turkey*

Film Ekibi / Filmmakers: Aslı Bor, Eylem Ay, Gül Batmanoğlu / Yönetmen / Director: Aslı Bor Yapım / Yılı: 2005 / Süre: 5' / Format: DV, S&B / B&W
/ Senaryo / Script: Aslı Bor / Müzik / Music: Kitty Solaris / Kurgu / Editing: Aslı Bor / Yapım / Production: Filmmor Kadın Kooperatifi / Oyuncular
/ Cast: Pınar Korun, Güzin Özşiper, Sinan Çağlar

Ayşe, evden dışarı kaçan kedisinin arkasından fırlayınca üzerinde iç çamaşırıyla sokak kapısının önünde kalır. Ayşe'yi küçük ve korkulu bir macera beklemektedir...

When her cat runs out of the house, Ayşe rushes after him but gets locked out on the street in only her underwear. Thus starts a horrifying short adventure for her...

Aslı Bor Boğaziçi Üniversitesi'nde İşletme bölümünü bitirdikten sonra çeşitli şirketlerde reklam koordinatörlüğü, stratejik planlamacı olarak görev yaptı. Halen moda editörü ve tasarımcısı olarak çalışmakta. Master öğrenimini "Fotoğraf ve Video" bölümünde yapmak üzere yola devam ediyor.

Director: She studied Business Administration in Bosphorus University and worked as advertising coordinator and strategic planner in various companies and agencies. She is now occupied with fashion editing and designing. She's currently working on her M.A. in "Photography and Video".

N. Gül Batmanoğlu 1985 te İstanbul'da doğdu. Pera Güzel Sanatlar piyano bölümü mezunu (2001). Beşiktaş Anadolu Lisesi ikinci sınıfta 1. Uluslararası Cannes Junior Film Festivali'nde en iyi kısa film senaryo ödülü aldı, "Tiktak" ilk kısa filmi oldu (2002). Bahçeşehir Üniversitesi'nde "Maskeli Balo" adlı ilk sergisini açtı (2004). Bahçeşehir Üniversitesi burslu Görsel İletişim ve Tasarım 2. sınıf öğrencisi olarak öğrenimine devam ediyor.

She was born in 1985 in Istanbul. She graduated from Pera Fine Arts' piano section (2001). When she was at college in Beşiktaş Atatürk Anatolia Lycee, she won the best short film script award at 1. International Cannes Junior Film Festival. "Tiktak" became her first short film. She had an exhibition at her university called "masked ball" (2004). She is at present a second year scholarship student at the Visual Communication and Design Faculty at Bahcesehir University.

Eylem Ay

1981 Mersin doğumlu. Atölyeye katılmak üzere İstanbul'a geldi, ilk film çalışmasını gerçekleştirdi.

She was born in Mersin in 1945. She came to Istanbul to attend the workshop. This is her first film.

Görünmeyen Emek / *Invisible Labour*

Türkiye / *Turkey*

Film Ekibi / Filmmakers: Pinar Güncan, Leyla Karagül, Sema Turhan / Kamera / Camera: Eylem Ay / Yapım Yılı: 2004 / Süre: 21' / Format: DV – renkli/color / Müzik/Music: Uğur Yılgin, Özgür Demir / Yapım / Production: Filmmor Kadın Kooperatifi

Görünmeyen Emek belgesel filmi, 1996 ile 1999 yılları arasında evde sanayiye iş yapan kadınların kooperatifleşmesi amacıyla bir araya gelen Görünmeyen Emek Kadın Kolektifi'nin tarihine ve deneyimlerine odaklanıyor. Bu tarih ve deneyim, kolektifin on iki gönüllüsü ve birlikte çalıştıkları feminist kadınların tanıklıklarıyla aktarılıyor.

The documentary film, *Invisible Labour*, focuses on the story and the experiences of *Invisible Labour Women's Collective* whose members worked together between 1996 and 1999, in order to support the homeworking women to establish a cooperative. This story and their experiences are conveyed through the testimonies of twelve volunteers of the collective and other feminist women.

Pinar Güncan 1979'da Kırklareli'nde doğdu. İngiliz Dili ve Edebiyatı okudu. İki yıldır çevirmenlik yapıyor.

She was born in 1979 in Kırklareli. She studied English Language and Literature. She has been a translator for two years.

Leyla Karagül 1966'da Rize-Ardeşen'de doğdu. İktisat okudu. Üretime yönelik kadın kooperatiflerinin kuruluş çalışmalarında yer aldı. Kadın çalışmalarında yüksek lisans yaptı. Öğretmendir.

She was born in Rize-Ardeşen in 1966. She studied economics. She worked in founding Women's Cooperatives in the production sector. She has a M.A. in women's studies. She is a teacher.

Sema Turhan 1974'de Malatya'da doğdu. 1979'da ailesiyle birlikte İstanbul'a göçtüler. Eğitimini tamamladıktan sonra tekstil sektöründe çalıştı. 1997'de evlendi, iki yıl sonra anne oldu. 2004'te 'kendisi için birşeyler yapma kararı' aldı ve Atölyemor'a katıldı.

She was born in 1974 in Malatya. She migrated to İstanbul in 1979, with her family. She worked in the textile sector after her education. She married in 1997 and became a mother two years later. In 2004, she decided to 'do something for herself' and joined Atölyemor.

Seyahat / Journey

Türkiye / Turkey

Film Ekibi / Filmmakers: Ayşegül Kıvılcım Kesim, Şebnem Hassanisoughi, Tuğba Tekerek / Yapım Yılı: 2004 / Süre: 10' / Format: DV-Renkli / Color
/ Yapım / Production: Filmmor Kadın Kooperatifi

İstanbul'da kadınların cinsel tacize maruz kalmadan seyahat edebilme / edememesini konu eden film, açık ve gizli / kurgu tanıklıklarla konunun üstüne gider...

This film focuses on women's ability / inability to travel in İstanbul, without being sexually harassed. The subject matter is displayed through overt and covert / edited testimonies...

Ayşegül Kıvılcım Kesim 1975 yılında Ankara'da doğdu. İşletme dalında lisans ve yüksek lisans eğitimini tamamladı. Uluslararası ticaret ile uğraşan, resim, heykel ve ebru çalışmaları yapan Kıvılcım Kesim, sinemanın mutfağı ile Filmmor Sinema Atölyesi'nde tanıştı. Bu atölyenin ürünü olan bu film, Kıvılcım Kesim'in ilk kısa film denemesidir.

Ayşegül Kıvılcım Kesim was born in Ankara in 1975. She holds a M.A. in business administration. Kıvılcım Kesim, works in international trade. She also dabbles in painting and sculpturing. She has learned her ABC's in cinema at Filmmor Cinema Workshop. This film is her first.

Şebnem Hassanisoughi 7 Aralık 1985 günü İstanbul'da doğdu. Şu anda Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü ikinci sınıfta okumaktadır.

She was born in December the 7th of 1985 in İstanbul. She is a second year student in Mimar Sinan Fine Arts University State Conservatoire Theater Department.

Tuğba Tekerek 1976'da Kahramanmaraş'ta doğdu, Adana'da büyüdü. Boğaziçi Üniversitesi'nde İşletme okuduktan sonra aynı okulda Modern Türkiye Tarihi alanında yüksek lisans eğitimini tamamladı. 1999'den bu yana profesyonel iş hayatında; beş yıldır ekonomist olarak çalışıyor. Seyahat ilk filmidir.

Tuğba Tekerek was born in Kahramanmaraş in 1976 and grew up in Adana. She is a graduate of Management Department of Bogazici University. She has a M.A. in Modern Turkish History. She has been in business and now works as an economist. Seyahat is her first film.

Atölye: Film Okuma

Workshop: Film Reading

film
mor

Sunuş / Presentation

İstanbul,
Tarih: 17 Mart 2005
Saat: 18:30
Yer: Fransız Kültür Merkezi

Diyarbakır,
Tarih: 2.3.2005
Saat: 12:00
Yer: DSM Avrupa Sineması

Batman,
Tarih: 5.4.2005
Saat: 12:00
Yer: İl Kültür Merkezi

Hülya Uğur Tanrıöver:

'Sinema konusundaki kuramsal yaklaşımlar ve bilimsel araştırmalar, genelde hep sanatçı-yapıt-endüstri üzerine yoğunlaşır. Film çözümlmeleri de yine bu "bilimsel" duruş doğrultusunda uzmanlarca yapılır. Oysa bir yandan toplumsal cinsiyet araştırmaları ve feminist kuramların, öte yandan da kültürel çalışmaların gelişimi, tüm yapıtlar ya da metinler gibi filmlerin de izleyiciler tarafından farklı okunabileceklerini ortaya koymuştur.

Bir filmin gerçek anlamı, izleyiciyle "karşılaştığı" noktada oluşur. Ve "sıradan" izleyicinin akademisyen ya da eleştirmenden farklı-eksik olduğunu varsayan sınıfsal-patriyarkal bilimselliğe karşın feminist hareket kadınların filmleri okurken inşa ettikleri anlamların önemini vurgular.'

'Theoretical approaches and scientific researches on cinema usually concentrate on the artist-work-industry. The film analysis is made by the experts in accordance with this "scientific" position. However, the development of gender studies and feminist theories, as well as cultural studies, put forth that films also can be read in various ways by the spectators like all other works of art or texts. The real meaning of a film emerges at the point where it meets the audience. And despite the capitalist-patriarchal scientific approach which assumes that the "common" audience is different and lacking in ways from the academic and the critic, the feminist movement emphasizes the importance of the meaning women themselves constructed as they read the films.'

Film okuma atölyesi, 6-8 kadının festival kapsamında (İstanbul, Diyarbakır ve Batman'da) birlikte izleyecekleri Şirin'in Düğünü filmi üzerine tartışmaları ve filme ilişkin yorum, eleştiri ve görüşlerini ortaya çıkarmalarına dayanacaktır. Atölye katılımcılarını Hülya Uğur Tanrıöver belirleyecek, atölyenin sonuçları bir panel ile festival izleyicilerine sunulacaktır.

The film reading workshop will be based upon women's discussions, and comments, critiques and opinions on Shirin's Wedding which they will watch together at the festival (In the Istanbul, Batman, Diyarbakır). Hülya Uğur Tanrıöver will determine the workshop participants. The results of the workshop will be presented to the audience of the festival in a panel.

Söyleşiler Discussions

film
mor

Helma Sanders-Brahms Sineması / *Helma Sanders-Brahms' Cinema*
Katılımcılar / *Participants*: Helma Sanders Brahms, Ayten Uncuoğlu
Tarih: 16.3.2005
Saat: 20:00
Yer: Goethe Enstitüsü / Istanbul Goethe Intitute

Görsel Haz ve Anlatı Sineması / *Visual Pleasure and Narrative Cinema*
Katılımcı / *Participant*: Laura Mulvey
Tarih: 12.3.2005
Saat: 16:00
Yer: Fransız Kültür Merkezi / French Culture Center

Bir Film Yapmak: Atölyemor 2004 Katılımcıları Deneyimlerini Paylaşıyor / *To Make A Film: Atölyemor Participants Share Their Experiences*
Katılımcılar / *Participants*: Ülkü Songül, Sema Turhan, Şebnem Hassanisoughi, Gül Batmanoğlu
İstanbul,
Tarih: 11.3.2005
Saat: 13:00
Yer: Fransız Kültür Merkezi

Diyarbakır,
Tarih: 1.4.2005
Saat: 20:00
Yer: DSM Avrupa Sineması

Batman,
Tarih: 4.4.2005
Saat: 20:00

İndeks / Index Yönetmen / Director

film
mor

Andrée Julika Tavares / **16**

Bilge Olgaç / **33**

Cahide Sonku / **32**

Deepa Mehta / **24**

Füruzan / **35**

Grace Poore / **27**

Guadalupe Miranda / **14**

Gülsün Karamustafa / **35**

Helma Sanders Brahm / **18**

Iris Harna / **15**

Laura Mulvey / **37**

Mahnaz Afzali / **13**

Mira Nair / **25**

Nisan Akman / **36**

Priti Chandriani / **26**

Sara Mazkarian / **17**

Türkan Şoray / **34**

Yeşim Ustaoglu / **12**

Atölyemor:

Aslı Bor / **45**

Ayşegül Kıvılcım Kesim / **47**

Eylem Ay / **45**

Leyla Karagül / **46**

Melike Tümer / **44**

N.Gül Batmanoğlu / **45**

Özlem Özmen / **44**

Pınar Güncan / **46**

Sema Turhan / **46**

Şebnem Hassanisoughi / **47**

Tuğba Tekerek / **47**

Ülkü Songül / **44**

İndeks / Index

Film

film
mor

Ağlayan / 17

Almanya, Solgun Ana / 21

AMY! / 39

Ateş / 24

Atölyemor 2004 / 44

Beklenen Şarkı / 32

Benim Sinemalarım / 35

Bilinmeyen Ev / 16

Devrilen Anıtlar / 39

Dona Kalan / 45

Dönüş / 34

Dünden Sonra Yarından Önce / 36

Feda Ettiğimiz Çocuklar / 27

Frida Kahlo & Tina Modotti / 39

Görünmeyen Emek / 46

Hanımlar / 13

Hint Kabaresi / 25

İçeriden Hikayeler / 14

Kaşık Düşmanı / 33

Merhamet Yok, Gelecek Yok / 22

Rani Hindustani / 26

Seyahat / 47

Sırtlarındaki Hayat / 12

Şirin'in Düşünü / 20

Yarının Hatıraları / 15

After Yesterday Before Tomorrow / 36

AMY! / 39

Disgraced Monuments / 39

Fire / 24

Frida Kahlo & Tina Modotti / 39

Germany, Pale Mother / 21

Invisible Labour / 46

India Cabaret / 25

Journey / 47

Life On Their Shoulders / 12

My Cinemas / 35

No Mercy, No Future / 24

Reduced to Drowers / 45

Rani Hindustani / 26

Shirin's Wedding / 20

The Awaited Song / 32

The Children We Sacrifice / 27

The Crier / 17

The Ladies / 13

The Return / 34

The Spoon Haters / 33

The Workshoppurple 2004 / 44

Tomorrow's Memories / 15

Tales from the Inside / 14

Unknown House / 16

Yapımcı ve Dağıtımcılar

film
more

As Ajans LTD

Tuğra Güneş Bulvarı
Şahinler Sitesi No:39
Kat:11 D:44
Yıldız / Çankaya / İstanbul
Tel: 0312 439 82 52
Fax: 0312 439 82 55

Centro de Capacacion Cinematografica, Calz. de

Tlalpan 1670, Col. Country Club, México
DF, CP 04220. MEXSICO
Tel: 00 52 55 1253 94 90
Fax: 00 52 55 1253 94 92
E-mail: carla@ccc.cnart.mx

Cinenova

113 Roman Rd
London E2 OQN, UK
Tel.: (441) 819 816 828
Fax: (441) 819 834 441
E-mail: admin@cinenova.demon.co.uk

Eks Yapım

Eski Çiçekçi Sk No:50/7
Beyoğlu / İstanbul
Tel: 0212 245 21 87-88
Fax: 0212 249 70 28
E-mail: eksyapim@sinekol.com

ESBA

école des beaux arts Rue
Général Dufour 2 1204 Génévè
Tel: ++4122 317 78 56
Fax: ++01223104636
E-mail: zoya.anastassova@edu.ge.ch

Forum Films

26, rue du Cdt. Mouchotte
75014 Paris / Fransa
Tel: 33(0) 1 43213038
Fax: 33(0) 143200457
E-mail: info@wanadoo.fr

Guerilla Films

Kiuaatie 7 B, 02770 Espoo Filland
Tel: +358 40 5062675
E-mail: guerillafilms@elefantti.info

Helma Sanders-Brahms Filmproduktion

Wartenburgstr. 18, D-10963 Berlin
Tel/Fax: +49-30-2 15 83 44

Iranian Independents

Po box 15875-4769
Tehran / Iran
Tel: 98-913 2198693
Fax: 98-21 2271157
E-mail: atebbai@intelirnet.net
Web: IranianIndependents.com

Kinowelt International GmbH

Karl-tauchnitz-str.on
De-04107 Leipzig
Tel: +49 341 35 596
Fax: +49 341 35 596
Laura Mulvey
University Of London
Birkbeck College
Film And Media Studies
London / England

Mazkarian Sisters

C/San Juan 6-2 31800 Alsasva (Navara)
Spain
E-mail: lilimazkarian@hotmail.com

Mine Film

Ayhan Işık Sokak Girik Han
No: 28/2 Beyoğlu / İstanbul
Tel: 0212 243 02 00
E-mail: minefilm@superonline.com

Pace Productions

Alpa Apts, E-1, 5th flr, Pochkhanwala Rd,
Worli,
Mumbai 400030 / India
Tel: +91-22-2493-9557
Email: chandriani@pace-productions.com

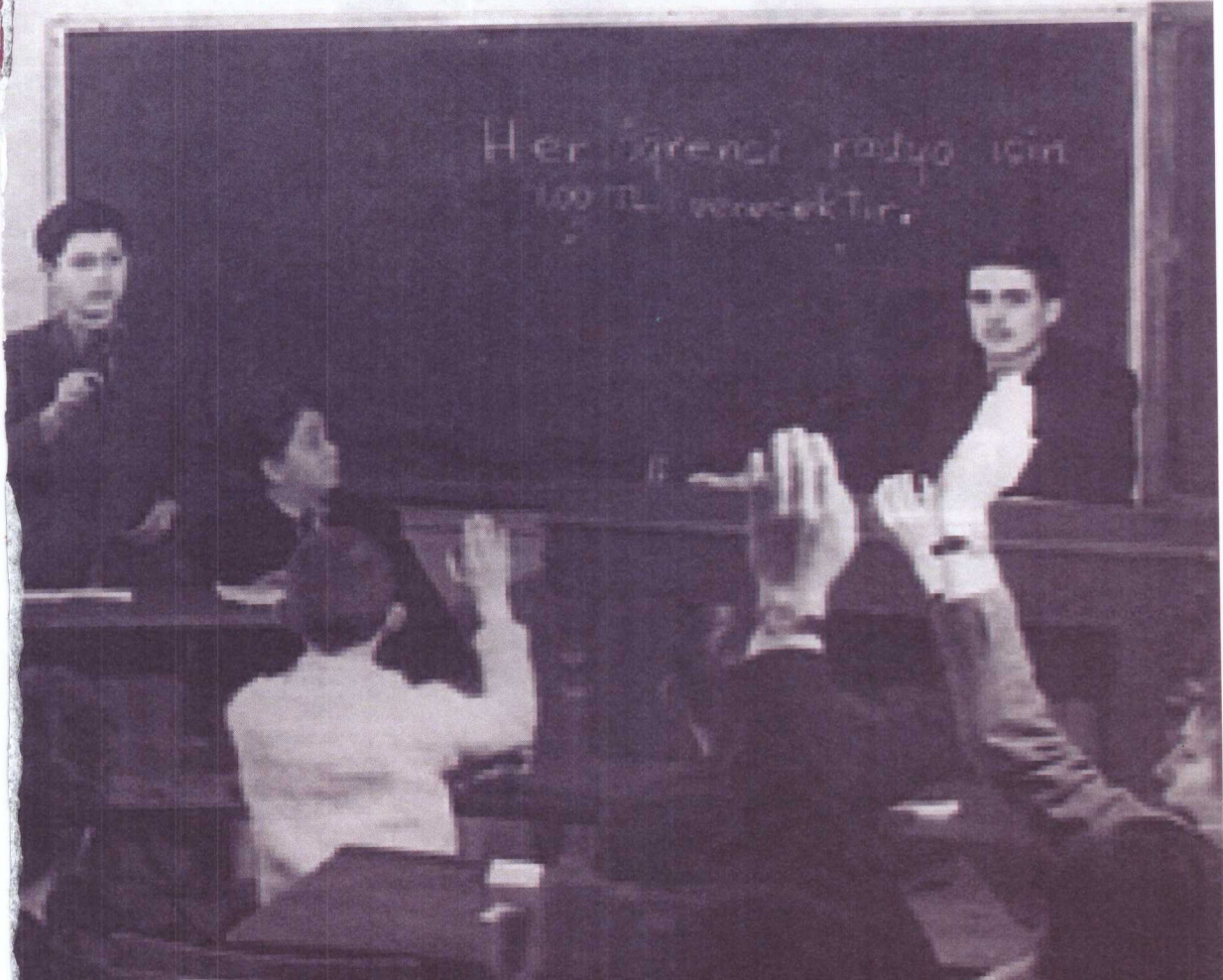
Shakti Productions,Ilc

e-mail: shaktivideo@gmail.com
Ustaoglu Filmcilik
Kumrulu Sokak 24/A1 Cihangir / İstanbul
Tel: +90212 251 90 77

Yeni Lale LTD.

Pehlivaoglu Sokak No:15
Mecidiyeköy / İstanbul
Tel: 0212 266 13 87

Bir "Sürdürülebilir Bağımsızlık" Modeli: Bir Programa Destek Olun, Sesinize Sahip Çıkmın!

Açık Radyo 94.9, dinleyici tabanına dayananan bağımsız bir radyo modelini hayata geçirmek ve bu anlayışı bir hayat tarzı olarak ömür boyu sürdürmek amacıyla "**Açık Radyo Dinleyicisini Arıyor**" projesini yürütüyor. Proje, aynı duygu ve kaygıları paylaştığına inandığı dinleyicileriyle bağıni daha da organik hale getiriyor. Dinleyicinin yılda bir kere yapacağı destekle dünya çapında bir 'sürdürülebilirlik' modeli Türkiye'de gerçekleşmiş olacak. Açık Radyo'ya destek vermek için **0 212 343 40 40**'ı arayabilir veya **www.acikradyo.com** adresinde "Program Desteklemek İstiyorum" düğmesini tıklayabilirsiniz.

–“Açık Radyo.”
94.9

3. Filmmor Kadın Filmleri Festivali'ne sponsor olmaktan gurur duyuyoruz.
Tüm sinema tutkunlarına iyi seyirler...

AKSAM

dilini
tutamayan
sinema dergisi...

altyazı

BOĞAZICI ÜNİVERSİTESİ MİTHAT ALAM FİLM MERKEZİ sunar

ALTYAZI © AYLIK SİNEMA DERGİSİ

YAYIN DANIŞMANI MİTHAT ALAM İMTİYAZ SAHİBİ YAMAÇ OKUR

GENEL YAYIN YÖNETMENİ FIRAT YÜCEL YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ NADİR ÖPERLİ

İÇERİK KOORDİNATÖRÜ BERKE GÖL YAYIN KURULU SENEM AYTAÇ ZEYNEP DADAK

ÖVÜL DURMUŞOĞLU BERKE GÖL ENİS KÖSTEPEN YAMAÇ OKUR NADİR ÖPERLİ ELİF REFİĞ

FIRAT YÜCEL GRAFİK TASARIM ESER YAZICI BÖLÜM EDITÖRLERİ İBRAHİM TÜRK

ŞÜKRAN YÜCEL MÜJDE YAZICI ŞAHAN YATARKALKMAZ SARP OKUR KEMAL URAL

FOTOĞRAF MUAMMER YANMAZ DENİZ ZERİN İLLÜSTRASYON ÖZLEM ÖZLER WEB SİTESİ ALPTEKİN UZEL

altyazi@altyazi.net www.altyazi.net

BAĞIMSIZ PATRONSUZ HALKIN GAZETESİ

Birgün Halkın Gazetesi

Küçük kalpleri ısıtın,
ki o büyüyünce...

Onlara iyi bir eğitim ortamı sağlayamazsak büyük hayaller kurmalarını bekleyemeyiz. Gelin, **Show TV** ve **Toçev**'in "**Yaşasın Okulumuz**" kampanyasına destek verin. Türkiye'nin 81 ilinde alt yapısı eksik ve eğitime elverişsiz pek çok okulun yenilenmesine katkınız olsun. Üçüncü dönemine giren ve gelen yardımlarla her geçen gün büyüyen "**Yaşasın Okulumuz**" kampanyasına siz de katılın, çocuklarımızın geleceğe umutla bakmasını sağlayın.

SMS 3944

Kısa mesajla OKUL yazıp 3944'e gönderin.

**VAKIFLAR BANKASI
LEVENT ŞUBESİ**

• YTL HESAP NO: 202 53 00
• USD HESAP NO: 31-04025302
• EURO HESAP NO: 31-04025301

**GARANTİ BANKASI
LEVENT ŞUBESİ**

• YTL HESAP NO: 629 87 09
• USD HESAP NO: 909 24 99
• EURO HESAP NO: 909 24 98

KAMPANYA TEL • 0 212 324 65 00

Show'da hayat var

www.showtvnet.com

Bu bir Türkcell hizmetidir. Bu servisten sadece Türkcell, Hazır Kart ve Muhabbet Hat aboneleri yararlanabilir. Atacağınız her mesaj 12 SMS / 24 Kontör değerindedir.

Kadınların aklından geçen her şey bu dergide...

Dünya Kadınlar Günü'nüz Kutlu Olsun!

COSMOPOLITAN

**HIZLI SEKS
ÖNERİLERİ**

**4 Problemleri
Erkek Tipi ve
Başa Çıkma
Yolları**

**Süper Kadın
Olmak Zorunda
Değilsiniz**

ÜNLÜLER

Yeşim Salkım, Kate Winslet,
Kürsat Başar, Gani Müjde,
Gökhan Kırdar, Eva Mendes,
Merva Ulusoy, Sumru Yavrucuk

**COSMO
KITAP
KULÜBÜ**
**İNCİ ARAL'IN
YENİ ROMANI
TAŞ VE TEN'DEN
BİR BÖLÜM**

**Sizden Ayrılmaya mı
Hazırlanıyor?**

BU YAZ NE
GYECEĞİZ?
**ÖZEL EK
2005 Yaz
Modası**

MART 2005/03
5 YTL (5.000.000TL.)

"HITCH: AŞK DOKTORU"
FİLMİNE SINEMA
BİLETİ KAZANMAK
İÇİN TIKLAYIN
www.cosmodergi.com

Kapak Kızı
SHARON VAN DER KNAPP

**COSMOPOLITAN
3. FİLMFESTİVALİ
KADIN FİLMLERİ
FESTİVALİ'NDE**

YAZILARIYLA

İlkim Öz
Almula Merter
Fatih Türkmenoğlu
Özlem Kumrular
Nurdan Bernard
Gül Azer Eryüksel
Hasan Çeliktas

KÖTC FİYATI 6 YTL (6.000.000TL.)

Seks

Hızlı Seks İçin 17 Öneri

Kadın

**8 Mart Dünya Kadınlar
Günü'ne Özel...**

Türk Kadını AB'nin
Neresinde?

Psikoloji

Bir Cosmo Kızı'nın
Hayatından Atması
Gereken 12 Şey ...
Bakımsızlık, Negatif Düşünce,
Utangaçlık vs.

HEDİYE

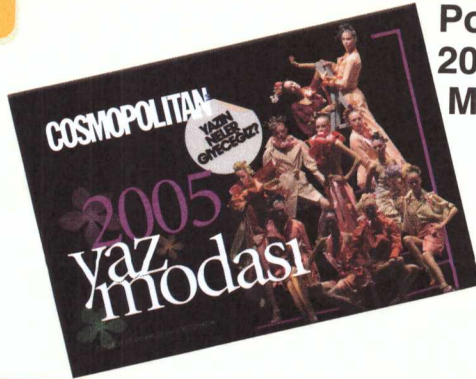
**"HITCH:
AŞK
DOKTORU"**

Filmini Vizyona
Girmeden Önce
Türkiye'nin Dört Bir
Yanındaki
Sinemalarda
İzlemek İçin Tıklayın
www.cosmodergi.com

2 Özel Ek

**Nivea
Bakım
Rehberi**

**Podyum
2005 Yaz
Modası**

Mart sayısı bayinizde

MERKEZ DERGİ GRUBU

Bu ülkenin aydınlık insanları

Size Cumhuriyet

KURUCUSU: YUNUS NADI (1924-1945) BAŞYAZARI: NADIR NADI (1945-1991)

yakışır.

DAM
el

5 Telsizlik Cmt. No: 2912
Sms: 054 232 512 69 69
0.000 TL (KDV içinde)

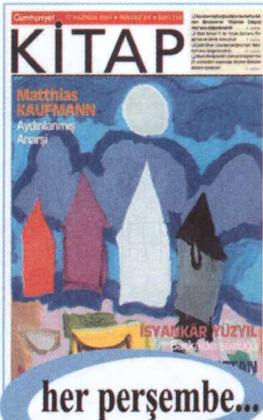
DÜS

Cumhuriyet
kitap kul

14

her pazartesi...

her perşembe...

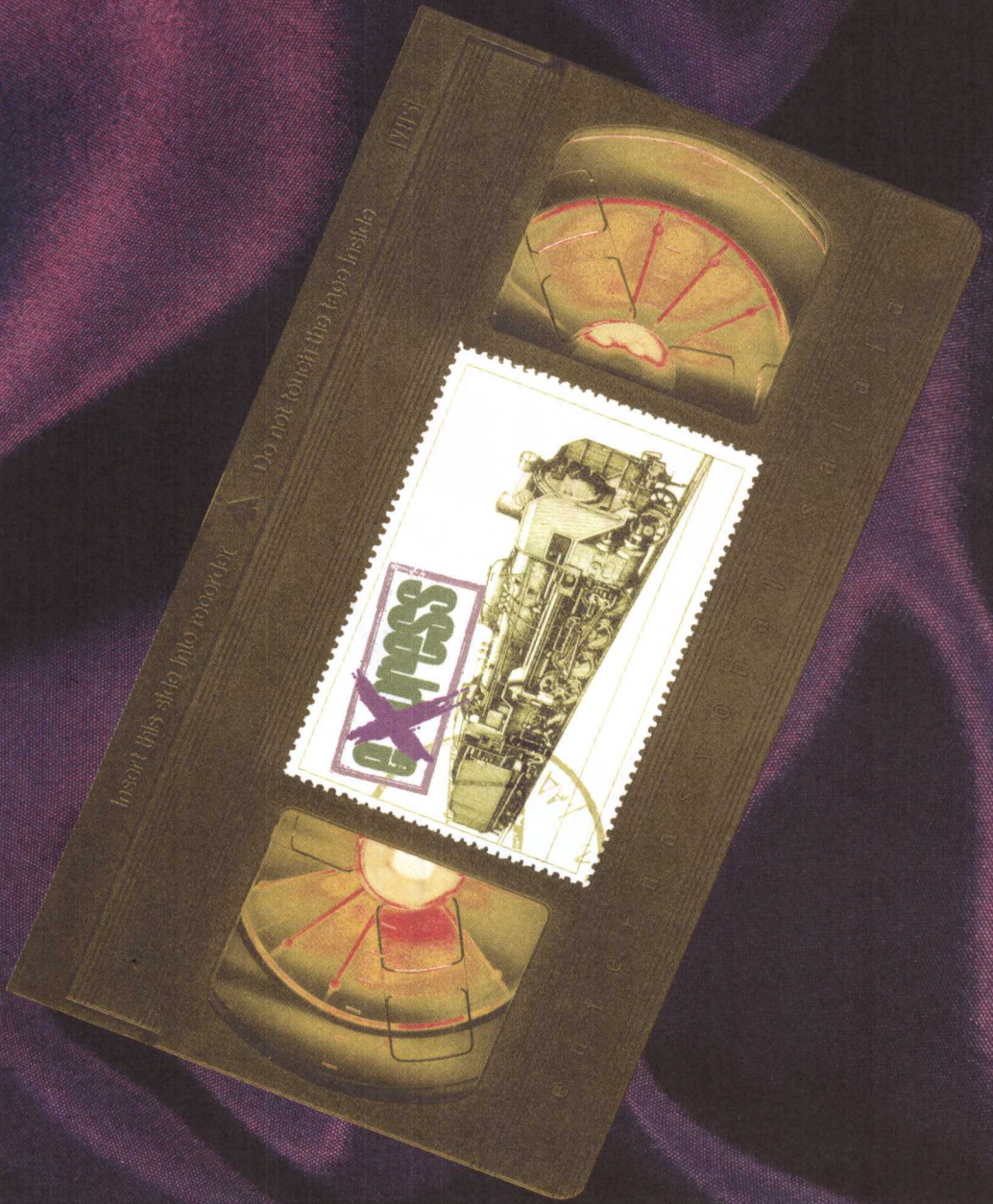

her cumartesi...

her pazar...

Cumhuriyet'le birlikte ücretsiz. Bayinizden istemeyi unutmayın..

Her ayın 15'inden itibaren bayilerde ve kitabevlerinde

